

ԱԶՏԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTÉRAIRE **أزتك** جريدة يومية سياسية وأدبية - للبرية السؤلة، إيشا آدرويشيان

1500 Լ.Ո. 74ԳԴ ՏԱՐԻ, ԹԻԻ 267 (21023) ԵՐԵՔԱՐԹԻ, 29 ՅՈՒՆԻԱՐ 2002 10 ԷՁ

ԵՆԵՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐԶԸ ԱՐԴԻԱԿԱՆԱՑՆԵԼՈՒ ԳԱՄԱՐ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ 100 ՄԻԼԻՈՆ ԵՌԻՐՈ
ՊԻՏԻ ՏՐԱՄԱԳՐԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Հայաստանի եւ Վրաստանի մէջ Եւրոպական Միութեան ներկայացուցչութեան պատասխանատու Թորպէն Հոլթը «Ինթերֆաքս» լրատու գործակալութեան հետ հարցազրոյցի մը ընթացքին յայտնեց, որ Եւրոպական Միութիւնը 100 միլիոն եւրո պիտի տրամադրէ Հայաստանին, Հայաստանի կորիւկային ելեկտրակայանը փոխարինող այլ կառոյցներու շինութեան համար: Ան ըսաւ, որ օժանդակութիւնը կարելի է օգտագործել ջրէլեկտրակայաններ եւ կապատարներ կառուցելու, ինչպէս նաեւ ելեկտրակայանութեան բաշխիչ ցանցերը արդիականացնելու համար: Հոլթը դիտել տուաւ, որ Հայաստանի կորիւկային կայանի արդիւնաւէտութիւնը հետպետէ կը նուազի, իսկ բնապահպանական աղէտի մը հաւանականութիւնը հետպետէ կը բարձրանայ, յատկապէս նկատի ունենալով, որ Հայաստան կը գտնուի երկրաշարժի աշխուժ գօտիի մը վրայ:

ԵՐԵՍՓՈՒՆԱՆՆԵՐ ԿԸ ՔՆՆԱԴԱՏԵՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԻՏԻՏՃԷԻ ՆԱԽԱԳԻԾԸ

Խորհրդարանը երէկ սկսաւ 2002 տարուան պետական պիտոճէի նախագիծի քննարկումին յատկացում իր լիազումարներուն:

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիի Պրորի նիստը բանալի էտք երեսփոխաններէն պահանջեց մէկ վայրկեան յոտնկայս յարգել յիշատակը նախկին երեսփոխաններ Սայէմ Նուրի, Շաուրի Ֆախուրիի, Ապտալլա Ատայմիի, Ժան Ղանէմի եւ Էլի Հրապէտի:

Խորհրդարանի նախկին նախագահ Հիւսէյն Հիւսէյնի առարկեց, որ կառավարութեան դրամական քաղաքականութեան մասին ելեւմուտքի նախարարութեան տեղեկագիրը, որ մաս կը կազմէ պիտոճէի նախագիծին, երեսփոխաններուն բաժնուեցաւ Ուրբաթ օր, մինչ նախարարաց խորհուրդը պայն վաւերացուց կիրակի օրուան նիստին:

Միեւնոյն կեցուածքը յայտարարեցին երեսփոխաններ Նիքոլա Ֆաթթուշ, Ալի Խալիլ եւ Պուրոս Հարալ:

Խորհրդարանի նախագահը վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիէն յուսարանութիւն պահանջեց. վարչապետը ըսաւ, որ տեղեկագիրը երեսփոխաններէն առաջ բաժնուած էր նախարարներուն, եւ նախարարաց խորհուրդի նիստը պայն վաւերացնելու համար չէր, այլ անոր ընթացքին անիկա քննարկուեցաւ՝ լսելու նախարարներու նկատողութիւնները:

Պրորի պահանջեց բարեփոխել պետութեան հաշուակալութեան օրէնքը, որպէսզի տեղեկագիրին փոխանուի ըլլայ օրինական:

Ելեւմուտքի եւ պետական պիտոճէի հարցերու խորհրդարանական յանձնախումբի վեկուցաբեր երեսփոխան Ֆայէզ Ղըսն կարդաց նախագիծին մասին յանձնախումբին տեղեկագիրը:

Ան աստատեց, որ տեղեկագիրին մէջ հաւասարակշռուած բարգաւաճումի ընդհանուր պատկերացում չկայ:

Շար.ը՝ էջ 10

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼԷԻ ՏԱԳԼԱՊ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆԻ ՄԻՋԵՒ ՏԱՐԱԿԱՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱԿՆՅԱՅՏ ԿԸ ԴԱՌՆԱՆ

Ոստիկաններ կ'առնեն սպանուած պաղեստինցիի մատնահետքերը:

Այն պահուն, երբ Միացեալ Նահանգներ եւ Իսրայէլ թափ կու տան պաղեստինեան իշխանութեան բազան աշխարհն ու Եւրոպական Միութեան Վրաֆաթի վրայ մշտնջենքուն, արա-
Շար.ը՝ էջ 10

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ ԵՐԿԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԻՏԻ ԶՄՆԱՆ ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆԻ ՄԷՁ

Կ'ԸՍԵ ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ

Աֆղանիստանի հարաւային Գանտահար քաղաքին մէջ «Քայիտա» ցանցին 6 անդամներ սպանուած են երկ կրակոցներու եւ ձեռնառումներու պայթումին պատճառով, երբ պֆղան ուժեր եւ անոնց ամերիկացի խորհրդատուները ներխուժած են հիւանդանոց մը:

Ամերիկեան ուժերը շարունակած են Մ. Նահանգներու մէջ Սեպտեմբեր 11-ի յարձակումներուն «ուղղորդ» նկատուող Ռուսմա Պըն Լատէնի փնտրութիւնները, սակայն անոր շարժումները եւ ապաստանը տակաւին անյայտ կը մնան:

Հիւանդանոցին մէջ 7 շաբաթէ ի վեր ապաստանած «Քայիտա»ի անդամները, երկու վերջնագիրներ անտեսած են, ինչպէս նաեւ մերժած են անձնատուութեան վերաբերեալ բանակցութիւններ եւ որոշած են պայքար մղել: Անոնք մաս կը կազմէին 19 հոգիանոց խմբակի մը՝ վիրաւորներու, որոնք հիւանդանոց փոխադրուած էին Դեկտեմբեր 7-ին հակաթայեպան ուժերուն կողմէ քաղաքին գրաւումէն կարճ ժամա-

Քարգայ Ուաշինկթընի մէջ Աֆղանիստանի դեսպանատան մուտքից իր խօսքին պահուն:

նակ առաջ: Անոնց մէկ քանին խոյս տուած է, ամերիկեան ուժերը ձեր-
Շար.ը՝ էջ 10

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ՀՆՏ ՌՈՒՍԻՈՅ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԵՏՔ Է ԸԼԼԱՆ ՀԱՆԱՍԱՐԱԿՇՈՒՄԸ

Կ'ԸՍԵ ԺԻՐԻՆՈՎՍՔԻ

Ռուս քաղաքական գործիչ Վլատիմիր Փիրի-նովսի «Ապտուրիւն» ռատիոկայանին հետ հարցազրոյցի մը ընթացքին անդրադառնալով Հայտար Ալիեւի Մոսկուա այցելութեան եւ հայապրպէյճանական յարաբերութիւններուն, յայտարարած է, թէ Հայաստանի եւ Արցախի մասին իրենց տարբերակը այն է, որ յայտարարութիւնները իրենց համար թէ՛ Հայաստանի եւ թէ՛ Արցախի մասին են: «Վերջապէս պետք է հաշտեցնել այս երկու երկիրները: Սիւս արդէն մէկ դար է, որ թշնամութիւն կայ հայերու եւ թուրքերու միջեւ. վերջերս թշնամիներ զարմած են

Շար.ը՝ էջ 2

Յ. Յ. Դ. ՄԱՍՆԱԿՑԵՑԱՒ ՅԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՎԱՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆԻ ԺՈՂՈՎԻՆ

Ընկերվար Միջազգայնականի Խաղաղութեան, Ժողովրդավարութեան եւ մարդկային իրաւանց յանձնախումբը, 24-25 Յունուարին, ՄԱԿի Ժընեւի կեդրոնատեղիին մէջ գումարեց իր ժողովը, նախագահութեամբ Չեխիոյ Ընկերվար-Ժողովրդավար Կուսակցութեան ղեկավար, Չեխիոյ վարչապետ Միլոս Չեմանի: Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան կողմէ ժողովին մասնակցեցաւ Հ. Յ. Դ. Բիրոյի անդամ, Ընկերվար Միջազգայնականի մէջ Հ. Յ. Դ. Ի ներկայացուցիչ Մարիո Նալպանտեան:

Ժողովի գլխաւոր հարցն էր «Հակամարտութեան կանխարգիլում եւ հակամարտութեան կարգաւորում» նիւթը. քննարկուեցան աշխարհի տարբեր շրջաններու մէջ առկա հակամարտութիւնները եւ պահանջ լուծելու գործընթացները:

Ժողովի երկրորդ նիւթն էր «Յանձնախումբին համար մտահոգիչ երկիրներ», քննարկուեցան տարբեր հակամարտութիւններ, ուր Ընկերվար Միջազգայնականը կրնայ կարգաւորման գծով դերակատար ըլլալ, ասոնց կարգին՝ Պիւրտուգալ, Ինտոնէսիա եւ Նեփալ:

Այս երկու օրակարգերու քննարկման ընթացքին, Մ. Նալպանտեան տարբեր առիթներով խօսք առաւ եւ անդրադարձաւ Արցախի խնդրին, ծանրանալով անոր պատճառներուն եւ լուծման ճիգերուն վրայ:

Իր օրակարգի երրորդ հարցով, ժողովը անդրադարձաւ «Հարստութիւն եւ չքաւորութիւն» նիւթին, անդրադառնալով յատկապէս այդ երկույթի ազդեցութեան՝ աշխարհի մէջ խաղաղու-

Շար.ը՝ էջ 2

ԽՕՍԵԼՈՎ ՌՈՒՄԻԱ - ԱԶՐՊԷՅՃԱՆ
ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ

ՊԻՏԻ ՓՈՐՁԵՆՔ ՄԵՐ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԲԱՐՁՐԱՅՆԵԼ ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԻ

Կ'ԸՍԵ ՀԱՅՏԱՐ ԱԼԻԵՒ

Ազրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւ Ռուսիա կատարած իր այցելութենէն վերադառնալէ ետք, Պաքուի «Պիճա» օդակայանին մէջ լրագրողներու հետ կարճ հանդիպումի մը ընթացքին յայտարարեց, թէ Ռուսիա կատարած իր այցելութիւնը «նոր թափ հա-

Շար.ը՝ էջ 9

**ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ՄԱՐ ԷԼԻԱՍԻ ՄԷՁ**

Լիբանանեան Կուսակցութիւններու Համախմբումը երէկ իր նիստը գումարեց Մար Էլիասի պաղեստինեան գաղթականային մէջ, ներկայութեամբ պաղեստինեան կազմակերպութիւններուն: Ժողովին մասնակցեցաւ նաեւ Հ. Յ. Դաշնակցութեան պատկերակրութիւնը:

Հանդիպման աւարտին ժողովը իր պատկերակրութիւնը յայտնեց պաղեստինեան ինթիֆատային եւ պաղեստինցի ժողովուրդին:

ՖՐԱՆՍԱ – ԹՈՒՐԳԻԱ ՄԵՐՁԵՑՄԱՆ ՔԱՅԼԵՐ

Անցեալ շաբաթավերջին թուրք-ֆրանսական յարաբերութիւններուն նոր թափ տալու նպատակով Թուրքիա այցելած էր Ֆրանսայի պաշտպանութեան նախարար Ալէն Ռիշար:

Թուրքիոյ վարչապետ Պիլիէս Էճեմիթի հետ հանդիպումին ընթացքին, Ռիշար անդրադառնալով Ֆրանսայի կողմէ Հայկական Յեղափոխութեան ճանաչման, որուն պատճառով թուրք-ֆրանսական յարաբերութիւնները վատթարացած էին, յայտնած է, թէ հակառակ անոր որ Ֆրանսայի խորհրդարանը ընդունեց Հայկական Յեղափոխութիւնը, Ֆրանսայի կառավարութիւնը չէ որդեգրած որոշումը:

Ռիշար Էճեմիթի հետ նաեւ քննարկած է Աֆղանիստանի մէջ միջազգային խաղաղարար ուժերու ղեկավարութիւնը Թուրքիոյ յանձնելու հարցը: Այդ ուժերու ղեկավարութիւնը առայժմ կը վարէ Բրիտանիա: «Մեր կառավարութիւնը կը հաւատայ, որ Թուրքիա լրիւ պատրաստ է այս պատասխանատուութիւնը ստանձնելու համար», ըսած է Ռիշար:

Ֆրանսայի պաշտպանութեան նախարարը նաեւ հանդիպումներ ունեցած էր իր թուրք պաշտօնակիցին եւ Թուրքիոյ բանակի սպայակոյտի պետին հետ, որոնք հետ քննարկած էր թուրք-ֆրանսական յարաբերութիւնները, յատկապէս պաշտպանութեան եւ ռազմական ճարտարաբանութի ծիրէն ներս:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԲ

**ՀԱՅՐԵՆԻ
ԶԱՒԱԽՔ**

«Ազրպէյ» ի յատուկ հրատարակութիւն: 496 էջ:

● Ստանալու համար դիմել գրախանութներ՝ Համազգային, Նարեկացի, Ոսկեղար, Ուրֆալեան եւ Կոմիտաս:

● Բովանդակութիւնը տեսնել՝ էջ 2:

ԳԻՆ՝ 15.000 Լ.Ո.

ՆԱԽԱՐԱՐ ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅ ԳՏՆՈՒԹՅԱԲ ՊԱՍԷԼ ԱՍԱՏԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ՀԱՄԱՔԻՆ

Երիտասարդության և մարմնակրթության նախարար Սեպուհ Յովնանեան երեկ հաւաստեց, որ Սուրիոյ եւ Լիբանանի նախագահներ Պաշշար Ասատի եւ Կոր. Էմիլ Լահուտի հովանաւորութեամբ կը շարունակուի երկու երկիրներու միջերիտասարդական յարաբերութիւններու ամրապնդումը:

Նախարար Յովնանեան, ընկերային հարցերու նախարար Ասատ Տիպի եւ լիբանանեան տարբեր կուսակցութիւններ ու երիտասարդական կազմակերպութիւններ ներկայացնող աւելի քան հարիւր երիտասարդներու հետ երեկ ներկայ գտնուեցաւ Պասէլ Ասատի յիշատակի ոգեկոչման յանձնախումբի Բըրտահայի մէջ կազմակերպած հաւաքին:

Նախարարներ Յովնանեան եւ Տիպի ծաղկեպսակներ վետեղեցին նաեւ Սուրիոյ նախկին նախագահ Հաֆէզ Ասատի շիրիմին վրայ:

Նախարար Յովնանեան ըսաւ, որ երիտասարդութիւնը յանձնառու է հաւատարիմ մնալու նախագահ Ասատի ազգային սկզբունքներուն եւ երկու երկիրներու կայր ամրապնդելու համար աշխատելու, հովանաւորութեամբ նախագահ Պաշշար Ասատի, որ Հաֆէզ Ասատի գաղափարներու ջախակիրն է, եւ նախագահ Կոր. Էմիլ Լահուտի, որ կը հետապնդէ ազգային յոյսերու իրագործումը:

ՆԱԽԱԳԱՇ ԼԱԿՈՒՏԻ ՏԵՍԱԿՅՈՒԹԻՆՆԵՐԸ

Նախագահ Կոր. Էմիլ Լահուտ երեկ յայտնեց, որ Լիբանանի ցարդ ստացած պատասխանները ցոյց կու տան, որ արաբ ղեկավարներու մեծ մասը անձամբ ներկայ պիտի գտնուի արաբական վեհաժողովին, որ պիտի գումարուի Պէյրութի մէջ Մարտ 27ին եւ 28ին:

Ան յոյս յայտնեց, որ Պէյրութի վեհաժողովը թափ կու տայ արաբական միացեալ գործունէութիւնը ամրապնդելու երթին եւ նեցուկ կը կանգնի այն արաբական ուժերուն, որոնք կը դիմագրաւեն շրջանային եւ արաբական բեմերուն վրայ անդրադարձներ նեցող պարագայումներն ու մարտահրաւերները:

«Այս պայմաններուն մէջ գումարուող վեհաժողովը պետք է ցոյց տայ արաբական միակամութիւնը եւ որդեգրէ արաբ ժողովուրդներու իղձերուն եւ տեսլականին համապատասխան մարտաւարական գործունէութիւնը»:

Նախագահ Լահուտ նաեւ հաստատեց, որ Լիբանան պատրաստ է հիւրընկալելու վեհաժողովը, որովհետեւ ամբողջացած են լոճիսթը, վարչական, ապահովական եւ տեղեկատուական նախապատրաստութիւնները, իսկ օրակարգը ձեւաւորուած է համար հաղորդակցութիւնները կը շարունակուի Արաբական Լիկայի ընդհանուր քարտուղարին հետ:

Հանրապետութեան նախագահը կը խօսէր արաբական վեհաժողովին նախապատրաստութեան աշխատանքներուն նուիրումը եւ տեսլականը:

ՄԱՀԱԶԳ

Տիկին Նուէր Ճէվահիրճեան եւ զաւակը՝ Սաօ Տէր եւ տիկին Յովիկ Ճէվահիրճեան եւ զաւակները՝ Իշխան եւ Գէորգ

Տէր եւ տիկին Ալլաք Բիսո եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին Արամ Ճէվահիրճեան եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին Ռոստոմ Ճէվահիրճեան եւ զաւակուները

Տիկին Սըրուհի Գարբինեան եւ զաւակուները

Տիկին Շաքէ Կուլիւլեան եւ զաւակուները

Տիկին Տիգրանուհի Գըրճեան եւ զաւակուները

Եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, եղբոր, հօրեղբոր եւ հարազատին՝

ՄԱՀԱԶԳ

Տէր եւ տիկին Պետիկ Մախուլեան եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին Պօղոս Մախուլեան եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին Փօլ Պասմաճեան եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին Յարութ Փամպուլեան եւ զաւակուները

Եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց հօր, մեծ հօր եւ հարազատին՝

ԱՍԱՏՈՒՐ ՄԱԽՈՒԼԵԱՆԻ (Ծնեալ՝ Մուսա Լեռ, 1911ից)

Մահը, որ պատահեցաւ Երկուշաբթի, 28 Յունուար 2002ին, իր բնակարանին մէջ:

Յուզարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Երեքշաբթի, 29 Յունուար, կէսօրէ ետք ժամը 3:00ին, Այնճարի Ս. Պօղոս եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Այնճարի գերեզմանատունը:

● Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահապղ:

ՄԱՀԱԶԳ

Տիկին Ծաղիկ Սապա

Տէր եւ տիկին Միշո Սապա եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին Նաչիկ Սապա եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին Նաչիկ Պաքայեան եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին Վարուժան Փանոսեան եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին Ժորժ Զարաֆիլի եւ զաւակուները

Եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր եւ հարազատին՝

ԺՈՐԺ ՄԻՒԱՅԷԼ ՍԱՊԱՅԻ (Ծնեալ՝ Եաֆա, 1912ից)

Մահը, որ պատահեցաւ Երկուշաբթի, 28 Յունուար 2002, առաւօտեան ժամը 7:30ին, իր բնակարանին մէջ, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուզարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Երեքշաբթի, 29 Յունուար, կէսօրէ առաջ ժամը 11:00ին, Այնճարի Ս. Պօղոս եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Այնճարի գերեզմանատունը:

● Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահապղ:

● Յուսակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Այնճար, Երեքշաբթի 29, Չորեքշաբթի 30 եւ Հինգշաբթի 31 Յունուարին:

ՄԱՀԱԶԳ

Տիկին Մատէն Գայեան եւ զստերը՝

Ջարուհի եւ Գարուին

Տէր եւ տիկին Յարութ եւ Նոնո Գայեան եւ զուստերը՝ Ժուսեան

Տիկին Սօսի Պասմաճեան

Տէր եւ տիկին Ղասսան Սրուր եւ զաւակուները

Օրդ՝ Կասիա Գայեան

Տիկին Անի Գայեան եւ զաւակուները

Ղազարեան ընտանիք

Տէր եւ տիկին Գէորգ եւ Ճէյն Մարտիրոսեան

Եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբոր, հօրեղբոր, մօրեղբոր եւ հարազատին՝

ՄԱՀԱԶԳ

Տիկին Սօսի Պասմաճեան

Տէր եւ տիկին Ղասսան Սրուր եւ զաւակուները

Օրդ՝ Կասիա Գայեան

Տիկին Անի Գայեան եւ զաւակուները

Ղազարեան ընտանիք

Տէր եւ տիկին Գէորգ եւ Ճէյն Մարտիրոսեան

Եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբոր, հօրեղբոր, մօրեղբոր եւ հարազատին՝

ՅԱԿՈՒՐ ԳԱՅԱԵԱՆԻ (Ծնեալ՝ Պէյրութ, 1953ից)

Մահը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, 26 Յունուար 2002, երեկոյեան ժամը 5:00ին, իր բնակարանին մէջ, սրտի տագնապի պատճառով:

Յուզարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Կիրակի, 27 Յունուար, կէսօրէ ետք ժամը 3:00ին, Նոր Սիսի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Պուրճ Լաճուրի Ազգային գերեզմանատունը:

● Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահապղ:

● Յուսակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը:

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՇԽԱՏԱՒՈՐՆԵՐԸ Կ'ԱՌԿԱՍԵՆ ԲԱՅ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ

Ելեկտրականութեան ընկերութեան աշխատողներու եւ պաշտօնէաներու սենտիքայի գործադիր խորհուրդը երեկ ժողով մը գումարեց պետութեան անկախ հաստատութիւններու սենտիքայներու համադաշնակցութեան ներկայացուցիչներուն հետ, ապա յայտարարեց, որ իր պիտի միացնէ գործադրող կ'առկախէ երկու շաբթուան համար, ապա ելով, որ գործադրուին իր պահանջներուն ընթացք տալու համար նախարարաց խորհուրդի վերջին նիստին որոշուած քայլերը:

Գործադրուիլ անկախումով աշխատանքի վերական էլեկտրականութեան ընկերութեան նորոգութեան խմբակները, որոնք լծուեցան էլեկտրական ցանցի խանգարումներու նորոգութեան աշխատանքներուն:

Հ. Հ. Գ. ՄԱՍՆԱԿՑԵՑԱԲ... Շարունակուած Ա. ԷջԸԸ

թեան, ժողովրդավարութեան եւ մարդկային իրաւանց վրայ:

Յանձնախումբի ժողովին կը մասնակցեին Ընկերվար Միջազգայնականի անդամ շուրջ քսան կուսակցութիւններ, ինչպէս նաեւ Ընկերվար Միջազգայնականի ընդհանուր քարտուղար Լուիս Ալյալ եւ Ընկերվար Միջազգայնականի Կանցար Կալմակերպութեան ընդհանուր քարտուղար Մարլէն Հասա:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ... Շարունակուած Ա. ԷջԸԸ

նաեւ հայերն ու պերսները»: Ըստ Ժիրիւնովսիի, Ալլաքայեանի հետ մեքսիկոյն չ'առաջնորդէր Հայաստանի հետ Ռուսիոյ յարաբերութիւններու ստեղծման: «Հարկաւոր է հաւասարակշռութիւն», ըսած է ռուս քաղաքագետը:

ՀԱՅՐԵՆԻ ՉԱՒԱՍԻՔ

Մէկ ազգ Կարանդ Փափազեան
Ախալքալակի պայքարը Բուրճի
Տաշիրի գաւառին բռնագրաւումը Բուրճի
Ընդհանուր ակադի Հայաստանի հիւսիսային սահմաններ վրայ Լէօ
Ջաւախքի պատմութիւն Աշոտ Մելքոնեան
Ջաւախքի արեւմտահայ ազատագրական պայքարում Աշոտ Մելքոնեան
Ախալքալակի հայ համայնքին պատմութիւնը Փրոֆ. Կ. Գ. Ղաֆազարեան
Տանջուած ժողովուրդի մը չքնաղ հայրենիքը՝ Վ. Աւագեան
Ջաւախք Աւագեան
Արցախեան ազատամարտին ջաւախքի նահատակները
Հոգեւոր - եկեղեցական կեանքը Ջաւախքում Աշոտ Մելքոնեան
Նորօրէյի հոգեւոր կեանքը հիւսուորց Ջաւախք աշխարհում Մանասար սարկաւազ Ղուկասեան
Ջաւախքի մշակութային կեանքը

Ջաւախքի գեղանկարչներու շաղկապուն Ալլաքեան
Ջաւախքի աշուղները Մովսէս Միրանի
Նշանաւոր ջաւախքիներ Արամ Բեքաբեկեան
Ջաւախքի կրթական համակարգը Եւ. Նաւոյեան
Հայ մամուլը եւ գրատպութիւնը Ջաւախքում եւ Մեխիթրում Վահան Մաղաթեան
Բաց դարպաս՝ սահմանէն անդին Ծողիկ Աւրգեան

Ջաւախքի պատմական յուշարձանները Մամուլէյ Կարապետեան
Վրաստանի քաղաքականութիւնը հայկական մշակութային կոթողներին նկատմամբ Մամուլէյ Կարապետեան
Հայ - վրացական փոխ յարաբերութիւնները Բոստամ
Հայ - վրացական կնճիղը Արշակ Ջամայեան
Մէքք եւ մեր հարեանները Արտաշէս Աբեղեան
Հայ - վրացական յարաբերութիւնները Ժամանակակից փոփոխումը Սերգէյ Շաքարեան
Վրաստանի անկախութեան պայքարը եւ հայ - վրացական յարաբերութիւններուն հետնակարը Բիւրջիս Կիրակոսեան
Խաչիկ Տէր Ղուկասեան

Թիֆլիսի հայութիւնը Օֆելիա Գրիգորեան - Շահաբեան
Արիւսիսի հայկական համայնքը Ջալկազուն Ալլաքեան
Աջարական հանգոյց Մամուլէյ Էփոյեան
Վրաց քաղաքական մտեցումները Ախալքալակ - Ախալքալակ գոտու մահմեդական բնակչութեան խնդրի առնչութեամբ Մամուլէյ Կարապետեան
Թուստանի դաշնութեան եւ Վրաստանի միջեւ Օ. Ս. Բեկով

Չէչենական խնդիրը վրաց - ռուսական յարաբերութիւններում Մամուլէյ Էփոյեան
Թուրքիա - Վրաստան - Ադրբեջանի փոխ յարաբերութիւններին հեռանկարի հարցի շուրջ Էդուարդ Ղազարեան
Վրաստանի եւ ԱՄՆի յարաբերութիւնները Ս. Ա. Միխայիլով
Վրաստանի արտաքին քաղաքականութեան կերպարանափոխութիւնները Ս. Ա. Միխայիլով
Հայոս եւ Քարթլոս Անուշի Մրովիկ
Ընդհանուր տեղեկութիւններ Ջաւախքի մասին

ԻԾՐԱՆ ԾԵՎԱԶԻՐՃԵԱՆԻ (Ծնեալ՝ Պէյրութ, 1937ից)

Մահը, որ պատահեցաւ Երկուշաբթի, 28 Յունուար 2002, առաւօտեան ժամը 9:30ին, իր բնակարանին մէջ, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուզարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Երկուշաբթի, 28 Յունուար, կէսօրէ ետք ժամը 3:00ին, Նոր Մարաշի Ս. Բառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Պուրճ Լաճուրի Ազգային գերեզմանատունը:

● Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահապղ:

● Յուսակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Երեքշաբթի 29, Չորեքշաբթի 30 եւ Հինգշաբթի 31 Յունուարին:

ՄԱՀԱԶԳ

Տիկին Լուսին Դաւիթեան

Տէր եւ տիկին Սերոբ Դաւիթեան եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին Գրիգոր Դաւիթեան եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին Ղեւոնդ Յովսէփեան եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին Անդրանիկ Գարայեան եւ զաւակուները

Եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, եղբոր եւ հարազատին՝

ՆՇԱՆ ԴԱԻԹԵԱՆԻ

Մահը, որ պատահեցաւ 23 Յունուար 2002ին, Միացեալ Նահանգներ, Լոս Անճելըս:

Յուզարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Երեքշաբթի, 26 Յունուար 2002ին, Լոս Անճելըս:

● Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահապղ:

● Յուսակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին գաւակին՝ Սերոբ Դաւիթեանի բնակարանը, Հանքաշ, «Պիլլոս» շէնք, Ա. յարկ, Երկուշաբթի 28 եւ Երեքշաբթի 29 Յունուարին:

ՄԱՀԱԶԳ

Տէր եւ տիկին Վաչէ Տիգրեան եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին տղթ. Արմենակ Եղիայեան եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին տղթ. Իշխան Եղիայեան

Տիկին Վերթին Միթիլեան եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին Յակոբ Թորիկեան եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին Տիրան Փալանճեան եւ զաւակուները

Տէր եւ տիկին Սուրէն Փալանճեան եւ զաւակուները

Տիկին Յասմիկ Տիգրեան եւ զաւակուները

Եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց մօր, մեծ մօր, քրոջ եւ հարազատին՝

ԷՕԺԷ ՏԻԶԻՃԵԱՆԻ (Ծնեալ՝ ՓԱՍԼԱՃԵԱՆ)

անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, 26 Յունուար 2002ին, իր բնակարանին մէջ:

Յուզարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Կիրակի, 27 Յունուար, Ժուսիկի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ եւ ամփոփուեցաւ Ժուսիկի Ազգային գերեզմանատան ընտանեկան դամբարանին մէջ:

● Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահապղ:

● Յուսակցութիւնները կ'ընդունուին տղթ. Արմենակ Եղիայեանի բնակարանը, Մզհեր, «Բիրիթեան» շէնք, 4րդ յարկ, Երեքշաբթի 29 եւ Չորեքշաբթի 30 Յունուարին:

● Կը խնդրուի նուիրատուութիւնները կատարել Ազգային Մերանցիցի:

ԲԱՆՏԱՒՈՐԱԲԵԱԾ

Տէր եւ տիկին Գրիգոր եւ Անի Աւագեան բախտաւորուած են արջինեկ աղջիկ պատկով մը՝

ԿԱԼԻ

28 Յունուար 2002

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

● Էլիկ Ուրիշեանի մահուան առիթով, տէր եւ տիկին Մարտիրոս Պուլեան՝ 20 տոնլար՝ Մելանքոն եւ Հայկ Արայանեան ձեռնարանի ծնողական խորհուրդին:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

● Ազգային Եղիշե Մանուկեան քոլէճի «Սօսի Ուրֆայեան գեղարուեստական ֆոնդին» տէր եւ տիկին Կարոյեան եւ Վարդուկ Կարապետեան եւ պատկով՝ 100 տոնլար, Սեւան Ուրֆայեան եւ պատկով՝ 100 տոնլար:

ՇՆՈՐԿԱԿԱԼԻԵ

● Տիկին Ջուրթ Գարայեան, տէր եւ տիկին Գեորգ Գարայեան, Միսաք Պաստաճեան, Սարգիս Սարեան, Գեորգ Ալիախոյեան եւ Երայր Ալիախոյեան իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, նուիրատուութեամբ, հեռաձայնով, մասնակից եղան իրենց ամուսնոյն, եղբոր, տղարջ, անբողոք եւ բեռնադիմ ՍՏՓԱՆ ԳԱՐՍՊՅԱԾԵԱՆԻ մահուան սուգին:

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ – ՓԱՔԻՍՏԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱՅԻՆ ԲԱԽՈՒՄՆԵՐ

Հնդկաստան – Փաքիստան սահմանին վրայ երկու փաթիստանացիներ սպանությունեցան եւ ութ ուրիշներ վիրավորուեցան հնդիկ ուժերուն հետ բախումի մը ընթացքին: Ոստիկանութեան բանքեր մը ըսաւ, որ երկու փաթիստանացիները սպանուեցան, որովհետեւ անոնք մեղսակցած էին Կալկաթայի ամերիկեան կեդրոնին դէմ գործուած յարձակումին: Բանքերը աւելցուց, որ մեռնելէ առաջ, փաթիստանացիներէն մէկը խոստովանեցաւ, որ կապ ունեցած են գործողութեան հետ, որուն ընթացքին սպանուած էին չորս ոստիկաններ: Բանքերը ըսաւ նաեւ, որ անոնք անդամ էին Քաշմիրի անջատողական արգիլուած շարժումի մը, որուն ղեկավարութիւնը Փաքիստան ակաւտանած է ու հոնկէ կը գործէ:

Փաքիստանցի պաշտօնատարները իրենց կարգին յայտնեցին, որ ութ քաղաքայիններ վիրավորուեցան սահմանամերձ շրջանի մը մէջ: Պաշտօնատարները ըսին, որ հնդիկ զինուորներ փամփոշուեցուցան տարփի մը տակ առած են քաղաքայիններ: Մտնոք աւելցուցին, որ հնդիկ ուժերը առանց պատճառի սկսած են կրակել՝ բախում մը իրահրելու համար: Միւս կողմէ, Փաքիստանի կառավարութիւնը յայտնեց, որ ապատ պիտի արձակէ երկրին իսլամական մեծագոյն կուսակցութեան ղեկավարը՝ Վայն երեք ամիս կալանաւորուած պահելէ ետք: Գերագոյն ատենի աղբիւր մը յայտնեց, որ Ղապի Հիւսէյն ղեկավարութիւնը Փաքիստան ակաւտանած է ու հոնկէ կը գործէ:

ՊԵՅՅԻՆԿ, 28 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Զինաստանի փոխ վարչապետ Քիան Քիչէն իր իրաքցի պաշտօնակիցին՝ Թարէք Ալիյի փոխանցեց, որ Պէյճիկի վարչապետ Նուրի Ալ Նուրիի հետ զրոյցներ ղեկավարած ըլլալուն համար: ՊԵՅՅԻՆԿ, 28 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Զինաստանի փոխ վարչապետ Քիան Քիչէն իր իրաքցի պաշտօնակիցին՝ Թարէք Ալիյի փոխանցեց, որ Պէյճիկի վարչապետ Նուրի Ալ Նուրիի հետ զրոյցներ ղեկավարած ըլլալուն համար: ՊԵՅՅԻՆԿ, 28 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Զինաստանի փոխ վարչապետ Քիան Քիչէն իր իրաքցի պաշտօնակիցին՝ Թարէք Ալիյի փոխանցեց, որ Պէյճիկի վարչապետ Նուրի Ալ Նուրիի հետ զրոյցներ ղեկավարած ըլլալուն համար:

ՊԵՅՅԻՆԿ, 28 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Եւրոպական Յանձնաժողովը թուրք կիպրացիներու պիտի ներկայացնէ Հիւսիսային Իրլանտայի ռոնով օժանդակութեանց հաւանակարտութիւնը, եթէ անոնք խաղաղութեան համաձայնութեան մը յանգին՝ Ե. Միութեան ծիրէն ներս Կիպրոս վերամիացնելու, ըսած է Ե. Միութեան բարձրատիրձան մէկ պաշտօնատարը Երկուշաբթի օրը: Ե. Միութեան գործադիր մարմինը Չոնքէքէքի օր առաջարկներ պիտի ներկայացնէ՝ 2004էն սկսեալ 15 անգամ հաշուող պլոքին անդամ դառնալիք նոր 10 անդամներու համարկումը ֆինանսաւորելու համար: Նոր անդամներուն շարքին պիտի ըլլայ Կիպրոս: Ներկայիս Նիկոսիոյ յոյն կիպրական կառավարութիւնը միայն, որ միջազգային ճանաչում կը վայելէ, Ե. Միութեան անդամակցութեան նպատակով բանակցութիւններ կը վարէ: Թուրքիա եւ Հիւսիսային Կիպրոսի թրքական բաժինը բանակցութիւնները ապօրինի որակած են: Այսուհանդերձ, Ե. Միութեան օրէնքներուն համաձայն, յոյն կիպրացիք շրջանային ամէնէն շահաւոր օժանդակութիւնը չեն կրնար ստանալ, որովհետեւ անհատներու եկամուտը Ե. Միութեան միջին եկամուտէն 75 առ հարիւր աւելի բարձր է: Միջադէմ, թուրք կիպրացիներուն պարագային եկամուտը 75 առ հարիւրէն շատ աւելի նուազ է, որովհետեւ շրջանը միջազգային տնտեսական «պոյք»-ի ենթակայ է, հետեւաբար Կիպրոսի անդամակցութեան պարագային մեծ համեմատութեամբ շահաւոր պիտի ըլլայ:

ՊԵՅՅԻՆԿ ԸԱՍԱԶԱՅՆ ՉԷ ԱՇԽԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԾԱԻԱԼՍԱՆ

Պուշ Իրաքի ղեկավար Սատտամ Հիւսէյնը պարզացուցած է ՄԱԿի հետ չգործակցելու հետեւանքներէն, թէեւ ան չէ բաց, որ պիտի յարձակի Իրաքի վրայ: Պուշ կը պահանջէ, որ Սատտամ վերադարձի արտօնութիւն տայ ՄԱԿի քննիչներուն, որոնք Պաղատեսն հետացած են Դեկտեմբեր 1998ին: Ուաշինկթըն կ'ըսէ, որ քննիչները պետք է վերադարձնան ստուգելու համար, որ Իրաք հաւաքական քանդումի պէտքեր չունի: Միացեալ Նահանգներ եւ Բրիտանիա դիտել կու տան, որ անցնող երեք տարիներուն Իրաք ՄԱԿի քննիչներուն հսկողութեան դուրս մնացած է եւ օգտուելով անոնց բացակայութենէն, հաւանաբար թափ տուած է քիմիական ու կենսաբանական պէնքերու պատրաստութեան նոր ծրագիրներու: Հետեւաբար, քննիչները պետք է վերադարձնան ստուգելու համար կացութիւնը:

Ալիյ, որ Կիրակի օր Չինաստան ժամանած էր, աւարտելէ ետք Ռուսիա այցելութիւնը, յոյս յայտնեց, որ Պէյճիկի աւելի գործօն դերակատարութիւն ունենայ Իրաքի տագնապը արդար լուծուելով մը աւարտելու ճիգերուն մէջ: Չինաստանի վարչապետ Ժու Ռոնկի իր կարգին Ալիյի յայտնեց, որ Պէյճիկի պատրաստ է շարունակելու իր ճիգերը՝ լուծելու համար դժուարութիւնները, որոնք Օնցի պատերազմէն վեր տագնապի մտնած են Իրաքը: «Կիւնիստ»-ի համաձայն, Սա ըսած է, որ Իրաքի հանդէպ հաստատուած պատժամիջոցներու հարցը պետք է շուտով արդար լուծուի մը ստանալ: Ժու վերահաստատած է նաեւ, որ Չինաստան կը պահանջէ յարգել Իրաքի գերիշխանութիւնն ու սահմանները: Չին վարչապետը յոյս յայտնած է նաեւ, որ Իրաք բարելաւէ իր կապերը ՄԱԿի եւ դրացի երկրներու հետ՝ ստեղծելու համար պատժամիջոցները ջնջելու յարմար մթնոլորտը: «Կիւնիստ» լաւելեալ մանրամասնութիւններ չհաղորդեց Ալիյի այցելութեան մասին: Մանրամասնութիւններ չփոխանցեց նաեւ Չինաստանի մէջ իրաքեան դեսպանատունը: Ռուսական «Իթար-Թասս» լրատու գործակալութիւնը հաղորդեց, որ աւարտելէ ետք Չինաստան այցելութիւնը, Ալիյ լաւելեալ բանակցութիւններու համար Մոսկուա պիտի վերադառնայ: Գործակալութիւնը աւելցուց, որ Ալիյ պիտի վերադառնայ, որովհետեւ ռուսեամերիկեան նոր խորհրդակցութիւններ պիտի կատարուին Իրաքի պատժամիջոցներուն մասին Փետրուար 6ին, Ժընեւի մէջ: Միւս կողմէ, Իրաքի արտաքին գործոց նախարար Նաժի Մապրի երէկ հաստատեց, որ Իրան պիտի վերսկսի դէպի Պաղատես ուղղակի թռիչքներուն՝ քսան տարուան առկախումէ մը ետք:

Սապրի կը խօսէր Թեհրանի մէջ, ուր ժամանած էր պաշտօնական հապուադէպ այցելութեան մը համար: Սապրի չըսաւ սակայն, թէ թռիչքները ե՞րբ պիտի վերսկսին: Յստակ չէ նաեւ, եթէ Իրան տեղեակ պահած է ՄԱԿի պատժամիջոցներու յանձնարարութիւնը, որ պետք է կանաչ լոյս տայ այսպիսի ծրագիրներու:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

ԴՐԱՄԱՏՆԱՅԻՆ ՄԱՐԶԻ ՕՐԷՆՔ ՄԸ ՍԵՋԷՐԻ ՊԻՏԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒԻ

ԱՆԳԱՐԱ, 28 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Կառավարական ընկերակցութիւնը Երկուշաբթի օր յայտնած է, լէ վեթոյի ենթարկուած դրամատուներու վերաբերեալ օրէնք մը անփոփոխ կերպով նախագահին պիտի վերադարձնէ, անոր պարտադրելով, որ վայն կնքէ, մինչ կը պայքարի Դրամական Միջազգային Ֆոնտին ճշգրտ ժամկետը յարգել՝ շուրջ 12 միլիարտ տոլար վարկ ապահովելու համար:

Շահարկողներ մտահոգ կերպով կը սպասէին կառավարական ընկերակցութեան ղեկավարներէն յայտարարութիւն մը, տնտեսութեան նախարար Քեմալ Տերփիշի այն խոստումէն ետք, թէ կառավարութիւնը պիտի ընէ ինչ որ անհրաժեշտ է վաւերացնել տալու համար օրէնքը, որուն նպատակը ամրապնդել է դրամատուային դրութիւն մը, որ երկու տագնապներ պատճառած է:

Կառավարական ընկերակցութեան ղեկավարներուն միջեւ արտակարգ ժողովէ մը ետք, փոխ վարչապետ Մետրք Երլմազ թղթակիցներու յայտնած է, թէ կ'առաջարկուի օրինագիծը անփոփոխ կերպով նախագահին դրկել: Նախագահ Ահմէթ Նեճմետ Սեյփեր Ուրբաթ օր դրամատուային բարեկարգումներու օրէնքին մէջ երեք յօդուածներ մերժած է:

Ան պետք է վաւերացնէ օրէնքը, եթէ խորհրդարանը վայն անփոփոխ վերադարձնէ իրեն, թէեւ ան կրնայ աւելի ուշ վայն սահմանադրական ատենանին յղել:

Երլմազ յոյս յայտնած է, որ խորհրդարանը օրինագիծը մինչեւ Հինգշաբթի օր պիտի վերադարձնէ նախագահին: Դ. Մ. Ֆոնտը, որ օրէնքը կենսական կը նկատէ, Փետրուար չորրորդ ժամկետ ճշգրտ է՝ քննարկելու եւ որոշելու համար Թուրքիոյ 12 միլիարտ տոլարի հասնող վարկերու յատկացումին հարցը:

ԵԳԻՊՏՈՍ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԱՐԳԵԼԱՓԱԿՈՒՄ

Եգիպտոսի պետական ակադեմիայի ատենան մը արգելափակուած կը պահէ ութ իսլամականներ, որոնք ենթադրաբար անդամներ են Իսլամ Եղբայրներ արգիլուած կուսակցութեան, յայտնեցին ակադեմիայի ատենան աղբիւրները: 2 երբակալուածները, որոնց կարգին են բժիշկներ եւ համալսարանի դասախօսներ, կ'ամբաստանուին արգիլուած կազմակերպութիւն մը վերականգնելու եւ ղեկավարելու յանցանքով: Մտնոք կ'ամբաստանուին նաեւ ուսանողական բողոքի շարժումներ իրահրելու յանցանքով: Ամբաստանեալները ձերբակալուած էին Ուրբաթ օր: Ապահովութեան աղբիւրներ հաղորդեցին, որ ձերբակալուածները կալանքի տակ պիտի մնան մինչեւ հարցաքննութիւններու ու հետաքննութիւններու աւարտը:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

365 ՕՐԵՐԷՆ ՕՐ ՄԸ ՀԱՅ ԾԵՐԱՆՈՅԻՆ

Սոյն ձեռնարկին հետեւեալ միութիւնը կը ստանձնէ օրուան մը ձաշի ծախսը՝ 300 տոլար:

Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Բարեսեր Տիկնանց Միութիւն՝ 29 Յունուար:

ԵՐՈՊԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ ԿՈՂՄԷ

ՌՈՒՐՔ ԿԻՊՐԱՅԻՆԵՐՈՒՆ ՕԺԱՆԴԱԿԵԼՈՒ ԾՐԱԳԻՐ

ՊՐԻԻԲՍԷԼ, 28 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Եւրոպական Յանձնաժողովը թուրք կիպրացիներու պիտի ներկայացնէ Հիւսիսային Իրլանտայի ռոնով օժանդակութեանց հաւանակարտութիւնը, եթէ անոնք խաղաղութեան համաձայնութեան մը յանգին՝ Ե. Միութեան ծիրէն ներս Կիպրոս վերամիացնելու, ըսած է Ե. Միութեան բարձրատիրձան մէկ պաշտօնատարը Երկուշաբթի օրը: Ե. Միութեան գործադիր մարմինը Չոնքէքէքի օր առաջարկներ պիտի ներկայացնէ՝ 2004էն սկսեալ 15 անգամ հաշուող պլոքին անդամ դառնալիք նոր 10 անդամներու համարկումը ֆինանսաւորելու համար: Նոր անդամներուն շարքին պիտի ըլլայ Կիպրոս: Ներկայիս Նիկոսիոյ յոյն կիպրական կառավարութիւնը միայն, որ միջազգային ճանաչում կը վայելէ, Ե. Միութեան անդամակցութեան նպատակով բանակցութիւններ կը վարէ: Թուրքիա եւ Հիւսիսային Կիպրոսի թրքական բաժինը բանակցութիւնները ապօրինի որակած են: Այսուհանդերձ, Ե. Միութեան օրէնքներուն համաձայն, յոյն կիպրացիք շրջանային ամէնէն շահաւոր օժանդակութիւնը չեն կրնար ստանալ, որովհետեւ անհատներու եկամուտը Ե. Միութեան միջին եկամուտէն 75 առ հարիւր աւելի բարձր է: Միջադէմ, թուրք կիպրացիներուն պարագային եկամուտը 75 առ հարիւրէն շատ աւելի նուազ է, որովհետեւ շրջանը միջազգային տնտեսական «պոյք»-ի ենթակայ է, հետեւաբար Կիպրոսի անդամակցութեան պարագային մեծ համեմատութեամբ շահաւոր պիտի ըլլայ:

ՊԵՅՅԻՆԿ, 28 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Զինաստանի փոխ վարչապետ Քիան Քիչէն իր իրաքցի պաշտօնակիցին՝ Թարէք Ալիյի փոխանցեց, որ Պէյճիկի վարչապետ Նուրի Ալ Նուրիի հետ զրոյցներ ղեկավարած ըլլալուն համար: ՊԵՅՅԻՆԿ, 28 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Զինաստանի փոխ վարչապետ Քիան Քիչէն իր իրաքցի պաշտօնակիցին՝ Թարէք Ալիյի փոխանցեց, որ Պէյճիկի վարչապետ Նուրի Ալ Նուրիի հետ զրոյցներ ղեկավարած ըլլալուն համար:

ՂԱԶԱԽՍՏԱՆԻ ՄԷՋ՝ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԱՍԹԱՆԱ, 28 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Ղապիստանի վարչապետ Քախիմովարթ Թոքաե Երկուշաբթի օրը հրաժարեցաւ իր պաշտօնէն: Նախագահ Նուրուլլահան Նապրապաե անմիջապէս նշանակեց Իմանկալի Թամակամպետովը վարչապետի պաշտօնին համար: Նապրապաե յայտնեց, որ Թամակամպետով ատակ է ստանձնելու վարչապետի պաշտօնը: Ղապիստանի օրէնքներուն համաձայն, երբ վարչապետը հրաժարի, կառավարութեան բոլոր անդամները կը ստիպուին նոյն քայլին դիմել: Թոքաե նախապէս փորձած էր հրաժարիլ, սակայն անոր հրաժարականը մերժուած էր Նապրապաեի կողմէ: Հրաժարականին միակ պատճառը փոխանցուած էր պաշտօնական բացատրութեամբ մը, որ կ'ըսէր, թէ ժամանակը հասած է նոր ժողովուրդի մը ծնունդին, նոր գաղափարներով եւ մտնեցումներով:

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

● **ՀԱՆՈՅ.** Հարաւային Վիեթնամի մէջ ատենան մը վիեթնամցի մը ինը տարուան բանտարկութեան դատապարտեց, որովհետեւ ան պատճառած էր իր աներոջ մահը... անոր ականջը խածնելով:

52 տարեկան զոհը յայտնապէս մահացած էր սրտի տագնապի պատճառով, երբ բարկացած փեսան խածած էր անոր ականջը եւ փրցուցած է կտոր մը: Սները կը փորձէր միջամտել, փեսային ու աղջկան միջեւ ծագած վիճարանութեան վերջ տալու համար:

● **ՊԵՅՅԻՆԿ.** Չինաստանի հիւսիսային շրջանին մէջ հանքավայրին մէջ առնուապ 27 Շարք՝ Էջ 10

ԱԶԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԳԱՐԱՆԻ ԸՆԿ. ԵՒ ՏԻԿ. ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԵԿԵՂԵՑԱՍԵՐ ՏԻԿ. ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՃԱՇԻ ՊԱԶԱՐ

Ի ՆՊԱՍՏ ԿԱՐԻՔԱՒՈՐ ՍԱՆԵՐՈՒ ՖՈՆՏԻՆ

Հովանաւորութեամբ՝ ԳԵՐՇ. Տ. ԳԵՂԱՄ ԵՊՄ. ԽԱԶԵՐԵԱՆԻ (Առաջնորդ Լիբանանի Հայոց թեմի)

Նախագահութեամբ՝ ՏԻԿԻՆ ԱՆԱՇԻՏ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻԻ

Տեղի կ'ունենայ Շաբաթ, 2 Փետրուար 2002, առաւօտեան ժամը 11:00ին, Ազգային Լեւոն եւ Սոֆիա Յակոբեան քոլէճի սրահին մէջ, Պուրճ Համուտ:

ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ FUEL CARDԸ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՅԱԶՈՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԻՆՉՊԵՍ ԳՈՐԾԱԾԵԼ FUEL CARD-Ը

2եր ինքնաշարժից պենզին, մագնիս, իւղից, ինչպէս նաեւ լուալու համար, կծարունից հետ միաժամանակ մերկայացուցեք FUEL CARD-ը, այս ձեւով ձեր մասնակցութիւնը բերած կ'ըլլաք տնտեսական ծրագիրներու յաջողութեան:

- FUEL CARDԸ ԿՐԱՄԸ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ ՀԵՏԵԼԱԿԱՆ ԿԱՅԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ**
- CORAL JAL EL DIB, ժել էլ Տիպ
  - HYPKO ANTELAS, Հարաք Ալ Ղաուարն
  - SPEED ANTELAS, Կարողիկոսարանի դիմաց
  - CORAL BAABDAT, Պապատք մայրուղի
  - SPEED ACHRAFIEH, Էլ Նահր PEUGEOT ընկ. առաջ
  - HYPKO HAMRA, Պանք Տի Լիպանցն առաջ
  - MEDCO KARANTINA, Զարանքիցի մայրուղի
  - CORAL BHAMDOUN, Ղաւանքի մայրուղի
  - CORAL MAR MIKHAEL, Մար Միխայել, Սատտ պողոտայ
  - SPEED ALITTIHAD, Կալեի Իթիհատ
  - MANAR FANAR, Ֆանար, Նաւոր պանդոկից կից
  - CALTEX ANJAR, Այնճար
  - BASSIL DORA, Տորայի կամուրջ
  - ԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՅԱՐԱՆ, Տորա, «Այնճար»-ի կից
  - ԱՍՐԳԻՍԵԱՆ ԿԱՅԱՐԱՆ, Պուրճ Համուտ, Սից էլ Տիկի մայր պողոտայ

Յաւելեալ մանրամասնութեանց համար հեռաձայնել՝ 01-242556 թիւին:

Մագնիսի սպասարկութեան համար հեռաձայնել՝ 04-715111, 04-715222 եւ 04-715333 թիւերուն:

ՔԱՐՇ ԿԸ ՍՍԱՆԱԸ ԶՐԻՕՐԷՆ

ԱՐԺԷՔՒՐ ՆՈՒԷՐՆԵՐ ԵՒ ԻՆՔՆԱՇԱՐԺ ՄԸ

«ՏԱԻԻՏՈՑ» ԿԸ ԾՐԱԳՐԻ «ՍԻԿԱՐՈՆ» ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒՆ ԴԻՄ ԱՐԳԵԼՔ ՀԱՍՏԱՏԵԼ

«Արմինֆո» լրատու գործակալությունը կը յայտնէ, թէ գույքերիական ծխախոտի «Տալիտոֆ» ընկերությունը դատ րացած է Հայկական «Սիկարոն» ընկերությունից դեմ, որովհետեւ այս վերջինին արտադրած ծխախոտներուն ծրարներուն ձևը շատ կը նմանի «Տալիտոֆ» ծրարներուն ձևին:

Ըստ «Սիկարոն» ընկերության, «Տալիտոֆ» ընկերության իսկական նպատակն է Պենելիքսի (Պել-ճիքա, Հոյանտա, Լիբրամպուրի) եւ հետագային Եւրոպական Միության երկիրներուն մէջ արդիւն «Սիկարոն» վաճառանիչի ծխախոտներուն վաճառքը: Նշենք, որ «Սիկարոն» արտադրություններուն 75 առ հարիւր կը վաճառուի Հայաստանէն դուրս: 2001ի ընթացքին ընկերությունից արտադրություններուն վաճառքը աւելցած է 30 առ հարիւրով:

«Սիկարոն» ընկերությունից տնօրէն Կարէն Աղոնց մամուլը ասուելիս մը ընթացքին յայտնած է, որ ծխախոտի ծրարներուն ձևին մասին «Տալիտոֆ» ընկերությունից կողմէ կատարուած մեղադրանքները անհիմն են, քանի որ բազմաթիւ ընկերություններ կ'արտադրեն ութանիստ տուփերով ծխախոտներ: Ինչ կը վերաբերի տուփին գոյնին եւ տառատեսակին, «Տալիտոֆ» կ'արտադրուի վեց գոյնով, իսկ ոչ մէկ ընկերություն իրաւունք ունի սեփականացնել տառատեսակ մը: Կ. Աղոնց ըսած է, որ գնողները թիւրիմացութեան մէջ չեն գտնուիր, քանի որ մէկ տուփ «Սիկարոն» կ'արժէ 5,40 եւրո, իսկ «Տալիտոֆ»՝ 3,15 եւրո: Ան շեշտած է այն տեսակէտը, որ այս մեղադրանքներուն ետին կանգնած է «Սիկարոն» Պենելիքսի երկիրներէն եւ ընդհանրապէս միջազգային շուկաներէն դուրս մղելու ցանկութիւնը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒ ԹԻՈՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՌՈՒՍԻԱՅԷՆ ԵՏՔ ԵՐԿՐՈՐԳ՝ ՆԱԽԿԻՆ ԽՈՐՀՐԳԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Հայաստանի Տնտեսական մրցակցութեան պաշտպանութեան յանձնարարները նախագահ Սամուէլ Ստեփանեանի համաձայն, վերջին շրջանին կատարուած ուսումնասիրություններուն ընթացքին պարզուած է, որ վերջին երեք տարիներուն Հայաստանի մէջ համացանցին օգտուողներուն թիւը չորս հազարէն հասած է 30 հազարի:

Ասոր իրեն արդիւնք՝ Հայաստանը համացանցին օգտուողներու թիւով (3,5 միլիոն բնակիչի հաշուարկով) նախկին Խորհրդային Միության տարածքին կը դրաւէ երկրորդ գիրքը՝ Ռուսիայէն ետք:

ԱՆՅԵԱԼ ՏԱՐԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆՆԵՐ ԱՅՅԵԼԱԾ Է 130 ՀԱՉԱՐ ՀՈԳԻ

Հայաստանի մշակույթի, երիտասարդութեան հարցերու եւ մարմնակրթութեան նախարարութիւնը իրագործած է անցեալ տարուան համար նախատեսուած ծրագրի իրականացումը, իսկ պետութիւնը ֆինանսաւորած է ծախսերուն 97,1 առ հարիւրը:

23 Յունուարին նախարար Ռոյանտ Շառոյեան անցեալ տարուան հաշուետուութեան արդիւնքները ներկայացուցած է Հայաստանի վարչապետին: Ան լրագրողներուն տեղեկացուցած է, թէ այս տարուան ընթացքին նախատեսուած է ընդլայնել գեղարուեստական երկար ժապաւեններու արտադրությունը՝ ուրիշ երկիրներու հետ գործակցութեամբ: Ասոնց կարգին տեղ պիտի գտնեն Գուսան Ջիւանիի եւ արցախեան ազատամարտին մասին պատմող գեղարուեստական ժապաւենները:

Ռ. Շառոյեան տեղեկացուցած է, թէ Հայաստանի թանգարանները անցեալ տարուան ընթացքին ունեցած են 130 հազար այցելու: Ան նշած է, թէ արտասահմանցիներու հետաքրքրությունը մեծ է Հայկական մշակութային արժէքներուն նկատմամբ: այս առումը չուրեմ յստակ վկայութիւններ են Հոյանտայի Լէյտին եւ Ութերիսթ քաղաքներուն մէջ կազմակերպուած ցուցահանդէսները:

Պատասխանելով այն հարցումին, թէ նախարարութիւնը արդեօք պիտի պահպանէ՞ Հայաստանի մէջ քրիստոնէութեան պետական կրօն հռչակման 1700ամեակի անցեալ տարուան աշխատանքներուն թափը, նախարարը շեշտեց, որ անոնք զիստադրաբար պիտի ունենան նոյն ծաւալը, բացի՝ շատ մեծ ձեռնարկներէն եւ ներկայացուցանքներու կազմակերպումէն:

Ա Յ Ի Լ
ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ
ԱՊԱՇՏՈՒԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

85\$

●SOS FREE OF CHARGE
ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ՓՈՆԱԳՐՈՒԹԱՆ
ԱՊԱՇՏՈՒԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶՐԻ

ՀԱՍՅԷ. ԱՅԷՏԻ ՃԵՆԸ Բ. ՅԱՐԿ
ԵՌ. 01-242556 եւ 01-242557

ԼՈՒԻ ԴԱՍՏԻՆԱԿԱՅԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ ԿԵՆՍՈՒՆՈՐՏԻ ՀԱՐՑԵՐՈՒՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ

Լիրանանի քաղաքացիին եւ մասնաւորաբար լիրանանահայ կինը կենսոլորտային հարցերու մասին աւելի իրազեկ դարձնելու նպատակով, ԼՈՒԻ Երջանային վարչութեան դաստիարակչական յանձնարարութեամբ կազմակերպուած էր կենսոլորտային հարցեր արծարծող դաստիարակչական ձեռնարկ մը, որ տեղի ունեցաւ Չորեքշաբթի, 23 Յունուարի առաւօտեան ժամը 10:30ին, ԼՈՒԻ «Ա. Պուլիտեր» ընկերարժեքային կեդրոնին «Թնճուկեան» սրահին մէջ: Օրուան դասախօսանքի Կարօ Յարութիւնեան, որ Լիրանանի կենսոլորտի նախարարութեան եւ ՄԱԿի համագործակցութեամբ կատարուող «Մեքի» Պրո-

քանչիւր տասը դար անգամ մը, իսկ այժմ՝ իւրաքանչիւր քառորդ դար անգամ մը:

Կ. Յարութիւնեան շեշտեց, որ կենսոլորտի հարցերուն մէջ կարեւոր տեղ կը զբաւէ աղբերու հարցը, որ դարձած է աշխարհի զիստաւոր տագնապը: Ան ըսաւ, որ Լիրանանի մէջ իւրաքանչիւր անձ օրական միջին հաշուով կ'արտադրէ մէկ քիլօ աղբ: Աղբերը կը բաժնուին տեսակներու: Կան տնային, հիւանդանոցային, գործարարային եւ թունաւոր աղբերը, որոնցմէ իւրաքանչիւրը տարբեր տարողութեամբ կը փնտէր կենսոլորտին: Այս աղբերը կը չէզոքանան երկու ձեւով. ա) ալրել, որ կ'ապական է օդը, բ) հողին մէջ թաղել, որ իր կարգին կ'ապական է հողը եւ ջուրը»: Դասախօսը Լիրանանի կենսոլորտի նախարարութեան պատանոցող յարգը փոսնողը նկատեց հեղուկ աղբերը, որոնք կը բաղկանան երկրագործական եւ միջտնային

Նոյնի Ազնաւորեան կը ներկայացնէ բացման խօսքը:

Կարօ Յարութիւնեան դասախօսութեան պահուն

մայր Ալլըքնիքի» ծրագրին տնօրէնն է:

Բացման խօսքը կատարեց Նոյնի Ազնաւորեան, որ հակիրճ կերպով ներկայացուց 2001-2002 տարեշրջանի սկզբնական շրջանին դաստիարակչական յանձնարարութեան կատարած աշխատանքները: Ան ըսաւ, որ վերջին դարու ընթացքին թափ օտարացած գիւտերը, մարդուն կենսաբանականներով հանդերձ, կ'ապականեն կենսոլորտը, եւ նշեց այդ ապականումին հետեւանքները:

Այս խօսք տուաւ Կ. Յարութիւնեան եւ դասախօսութեան առաջին մասով ներկայացուց ընկերութեան եւ կենսոլորտի սպառնացող հարցերը: Ան ըսաւ, որ աշխարհը կը գոյատեւէ զինք կը պահպանուի արբերուն միջեւ, որոնց շարքին՝ նաեւ մարդը, գոյութիւն ունեցող հաւասարակշռութեամբ, որուն խախտումը կրնայ լրջորէն փոխանցել բոլորին գոյութիւնը: «Մարդ արարաւ ի խելացի ըլլալով հանդերձ, գլխաւորաբար ինք պատասխանատու է աշխարհին պահպանման եւ քանդումին», ըսաւ ան: Դասախօսը բացատրեց, որ ճարտարապետական յեղափոխութեանն ետք յայտնուած գործարաններով, ինքնաշարժներով եւ այլնայն տարաբնույթի ընկերություններով մտահոգիչ աստիճաններու հասած է մարդուն կողմէ կենսոլորտի փոխանցումը: Այս երեւոյթի պատճառն կերպին է, նկատել նաեւ մարդկութեան թիւին աննախընթաց աճը: Նախապէս մարդկութեան թիւը կը բազմապատկուէր իւրա-

քանչիւր եւ զանոնք փոխարինել նոր պատրաստուած եւ օգոնի խաւին փնտսող հարցաւորութիւններով: Ան նաեւ կարեւոր նկատեց պահպանել բոլոր անտառները եւ կանաչապատ տարածութիւնները, եւ գոլորտային ընկերութեան փնտրողներուն, բոյսերուն, խնայել անտառի անասունները, որովհետեւ անոնք բոլորն ալ իրենց գերակատարութիւնը ունին աշխարհի եւ կենսոլորտի հաւասարակշռութեան համար: Ան նաեւ նշեց հետեւեալ անմիջական լուծուածները.

- 1.- Ամէնէն արագ միջոցով փոխարինել ընկերութեան փնտրող քիմիական նիւթերը
- 2.- Թեթեւցնել ընկերութեան մէջ շտաբայուծուող նիւթերը
- 3.- Ունայողութեամբ գործածել բնական ուժերը (վառելանիւթ, ջուր, ելեկտրականութիւն եւ այլն...)
- 4.- Սերունդները փոքր տարիքին դաստիարակել ընկերութեան պահպանման անհրաժեշտութեան գիտակցութեամբ
- 5.- Զգուշ վարուել եւ գոլորտային ընկերութեան բարեկեցութեան անտառները չարհիւ, ծաղիկներուն հոգ տանել եւ այլն...):

Կ. Յարութիւնեան նաեւ բացատրեց Լիրանանի կենսոլորտի նախարարութեան գործելաձեւը, որ բաղկացած է ուղղակիօրէն նախարարութեան կազմուած քառասունչորս փոխարինողներէ, որոնք կը զբաղին երկրին կենսոլորտային ընթացիկ հարցերով, եւ՝ միջազգային ծրագրերներու յատուկ բաժանմունքներէ: Ներկայիս Լիրանանի կենսոլորտի նախարարութեան մէջ կը գործեն տասնեակ մը միջազգային ծրագրերներ, որոնք նախարարութեան եւ միջազգային կազմակերպություններու համագործակցութեամբ կը փորձեն լուծուած գտնել երկրին կենսոլորտային հարցերուն: Ան ներկայներուն թելադրեց իւրաքանչիւր գոյք գործածել առաւելագոյն չափով, կերպընկալ տոպրակները գործածել բազմաթիւ անգամներ, գործածել վերարտադրութեան թելադրութեամբ, ստիպել, շիշեր եւ այլ պիտոյքներ, ինչպէս նաեւ՝ խուսափել Սէ. Էֆ. Սէ. պարունակող սփրիչներու մէջ, հրշէջ կազմածներու, էր քոնտիպիլներու եւ սառնարաններու մէջ:

Կենսոլորտը մաքուր պահելու համար դասախօսը անհրաժեշտ համարեց աղբերու նուազումը: Ան ներկայներուն թելադրեց իւրաքանչիւր գոյք գործածել առաւելագոյն չափով, կերպընկալ տոպրակները գործածել բազմաթիւ անգամներ, գործածել վերարտադրութեամբ, ստիպել, շիշեր եւ այլ պիտոյքներ, ինչպէս նաեւ՝ խուսափել Սէ. Էֆ. Սէ. պարունակող սփրիչներու եւ այլ կազմածներու գործա-

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ՊԱՇՏՈՆԱՍԱՐՆԵՐԸ ՄԻՆՉԵՒ 1 ՓԵՏՐՈՒԱՐ ՊԵՏՔ Է ՅԱՆՁՆԵՆ ՍՏԱՅՈՒԱԾՔԻ ԵՒ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐՈՒ ՅԱՅՏԱՐԱՐԱԳԻՐ

«Արմինֆո» լրատու գործակալութիւնը կը յայտնէ, թէ մինչեւ 1 Փետրուար 2002 Հայաստանի բարձրաստիճան պաշտօնատարները առաջին անգամ ըլլալով պիտի յանձնեն իրենց ստացուածքներուն եւ եկամուտներուն յայտարարագիրները: Բարձրաստիճան պաշտօնատարներու ստացուածքի եւ եկամուտներու յայտարարման օրէնքը ի գործ դարձած է 1 Յունուար 2002էն սկսեալ: Յայտարարագիրները պիտի յանձնուին Հայաստանի պետական եկամուտներու նախարարութեան:

Հայաստանի պետական եկամուտներու նախարարութեան ստացուածքի յայտարարութեան բաժանմունքի պետ Յովհաննէս Ժամկոչեան յայտնած է, թէ ցարդ ոչ մէկ բարձրաստիճան պաշտօնատար յանձնած է իր ստացուածքի եւ եկամուտներու յայտարարագիրը: Ան աւելցուցած է, թէ Հայաստանի մէջ կան շուրջ 3000 բարձրաստիճան պաշտօնատարներ, որոնց շարքին՝ Հայաստանի նախագահը, վարչապետը, Ազգային ժողովի նախագահը, կառավարութեան անդամները, պատգամաւորները, դատաւորները եւ համայնքային ղեկավարները: Յայտարարագիր պիտի յանձնուին յայտարարագիրը կազմակերպողները: Այսպիսով, յայտարարագիր յանձնողներուն քիւր կը հասնի 10 - 12 հազարի: Նշելով, որ այս յայտարարագիրը ճիշդ ժամանակին չյանձնողները պիտի ենթարկուին 50 հազար դրամ տուգանքի:

ԶՈՒԱՐԹՆՈՅ ՏԱՃԱՐԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՄԱՆ ԿՈՉ՝ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ

Հայաստանի «Միաւորուած Հայեր» հասարակական, քաղաքական կազմակերպութեան վարչութիւնը հրապարակած է յայտարարութիւն մը, որուն մէջ կ'ըսէ, թէ Զուարթնոց տաճարի վերականգնման աշխատանքները իրականացնելու համար ստեղծած է յատուկ հիմնադրամ մը: Կազմակերպությունը պատասխանատուութիւն յայտնած է հիմնադրամի հոգաբարձուներու խորհուրդին մէջ ընդգրկել համագային հեղինակութիւն վայելող նուիրեալներ եւ կող ուղղած է համայն հայութեան՝ մասնակցելու այս վեհ եւ մնայուն գործին:

«Միաւորուած Հայեր» կազմակերպությունը, որուն հիմնական կազմը Հայ մտաւորականութեան գործունէ շերտերն են, կող ուղղած է միանալու իրենց երթին եւ Զուարթնոցի վերականգնման աշխատանքները միասին իրագործելու:

Յայտարարութեան մէջ կազմակերպությունը շեշտած է հայ պատմական - մշակութային հարուստ ժառանգութեան իւրաքանչիւր արժէքը փորձելու համար: Ան նշած է, թէ այդ կողմերը ոչ միայն անցեալի, այլ լուսաւոր ապագայի կանգուն ու կենդանի խորհրդանիշներն են:

«ԱՉԳԱԿ»Ի ՄԷՉ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազգային» մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէ առնուազ օր սը առաջ, ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԱՐ 5:00:

ՄԱՆԱԶԻՆԵՐԸ Բացառութիւն են: Մահագր կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ զայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ՈՒՇԱԳՐԱԿ ԳՈՐԾ ՄԸ ԹՈՒՐԲՈՅ «ԳԱՂՏՆԻ ՀԱՅԵՐ» ՈՒՆ ՄԱՍԻՆ

Գերմանական «Եռնկ Վելթ» բերթը վերջերս հարցազրույց մը ունեցած է Գերմանիա հաստատուած բուրք քաղաքական ապաստանեալ, մտաւորական Քեմալ Եալքիճի հետ, որուն վերջին գիրքը՝ «Սեհնիլէ Կիւլէր Եուրէյիմ» (Սիրտս հետոյ կը խնայ) Թուրքիոյ հայութեան մասին է:

Հարցազրույցին ընթացքին Եալքիճի յայտնած է, որ այս հիւրը ընտրելով կ'ուզէ լուսարձակի տակ առնել Թուրքիոյ հայերուն իրավիճակը՝ պարզելու համար, թէ ի՞նչ կը ճշտանակէ իբրեւ հայ ապրիլ Թուրքիոյ մէջ:

Գիրքին մէջ նշուած «գաղտնի հայեր»-ու մասին հարցումի մը պատասխանելով՝ Եալքիճի րսած է, որ այդ «գաղտնի հայեր»ը երեւութապէս իբրեւ իսլամներ կ'ապրին եւ իրենց քրիստոնէութիւնը գաղտնաբար կը կիրարկեն: Ըստ Եալքիճի, նոյնիսկ Թուրքիոյ մէջ գործող հայ ազգային մարմինները քիչ բան գիտեն այդ մարդոց մասին, եւ իր գիրքին մէջ նշուած տեղեկութիւններու հիման վրայ սկսած են փնտռութիւններ կատարել: Թուրք մտաւորականին համաձայն, այս հայերը իբրեւ բուրք կամ բիւրոյ իսլամներ կ'ապրին եւ անոնց գաւակները ոչինչ զիտեն իրենց իսկական ինքնութեան մասին, չեն օգտագործեր մայրենի լեզուն եւ միայն երիտասարդութեան տարիքին հասնելէ ետք կ'իմանան, որ հայ են: «Նոյնիսկ այդ տարիքէն ետք ծնողները իրենց գաւակներուն կ'ըսեն՝ «մի խօսի՛ր այս հարցին մասին», աւելցուցած է Եալքիճի:

Հարցազրույցին ընթացքին Եալքիճի նաեւ յայտնած է, որ հայերու մասին առաջին անգամ տեղեկացած է 1968ին կամ 1969ին, երբ հետեւած է ուսուցչութեան դասընթացներուն: «Թրքական պատմութեան գիրքերէն կը սորվէիք, որ հայերը դաւաճաններ են, յարձակած են օսմանցիներուն վրայ, որոնք իրենց տուած են արժանի պատիժը», ըսած է Եալքիճի:

Ան նաեւ տեղեկացուցած է, որ մեն ղո՞ւսարուքեան հանդիպած է, երբ տեսակցութիւններ ունեցած է հայերու հետ: «Հայկական Հարցը բնա մըն է Թուրքիոյ համար: Մենք հաշտ պետք է ըլլանք օսմանեան - բրքական պատմութեան հետ: Մարդիկ վարժ լինելու, թէ ո՛չ մէկ հարց գոյութիւն ունի. սակայն իրականութեան մէջ տագնապ մը կայ, եւ այս պատճառով յանախ անոր դէմ յանդիման կու գանք: Բոլորը գիտեն, որ կարելի չէ այս հարցը անտեսել», դիտել տուած է Եալքիճի:

Քեմալ Եալքիճի խօսած է նաեւ Թուրքիոյ կրթական ծրագիրներուն մասին՝ նշելով, որ անոնք հիմնուած են բուրք ազգայնականութեան եւ Աթաթիւրքի գաղափարներուն վրայ: Ան շեշտած է, որ այդ ծրագիրներուն մէջ անդրադարձ չկայ հանդուրժողականութեան, քննական մտածելակերպի եւ մարդկային իրաւանց սկզբունքներուն:

Նշեց, որ Քեմալ Եալքիճի 1982էն ի վեր Գերմանիա կ'ապրի: Յոյն - բրքական յարաբերութիւններուն անդրադարձող իր մէկ աշխատասիրութեան համար բրքական իշխանութիւնները 13 տարի արգիլած են Թուրքիա անոր մուտքը:

ԷՏԸՄ ԾԻՖ ԿԸ ԽՈՍՏԱՆԱՅ ՀԵՏԱՊՆԴԵԼ ՓԵՐԷՍԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՊՈՒԱԾ ՀԱՐՅԸ

Միացեալ Նահանգներու Քալիֆորնիա նահանգէն դեմոկրատ քոնկրէսական Էսթմ Շիֆ Յունուար 17ին յայտարարեց, որ պիտի հետապնդէ Հայկական Յեղափոխութեան մասին Իսրայէլի արտաքին գործոց նախարար Շիմոն Փերէշի յայտարարութեան կապուած հարցը: Փերէշ անցեալ Ապրիլին Թուրքիա կատարած իր այցելութեան ընթացքին յայտարարած էր, որ կը մերժէ Հայկական Յեղափոխութեան իրողութիւնը: «Մենք կը մերժենք հրէական Ողջակիցումին եւ Հայկական Ենթադրեալ ամբաստանութիւններուն միջեւ նմանութիւններ տեսնել: Ողջակիցումին նման ոչ մէկ բան պատահած է: Այն, ինչ որ Հայերը ապրեցան, ողբերգութիւն մըն էր, սակայն ո՛չ՝ ցեղասպանութիւն», յայտնած էր Իսրայէլի արտաքին գործոց նախարար օրին:

ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԿՈՒՄԻՆ «ԼԷՕ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ» ԾՐԱԳԻՐԸ

Արեւմտեան Ամերիկայի Հայ Դատի Յանձնախումբը կը տեղեկացնէ, թէ Ուաշինկթընի մէջ կազմակերպուած «Լէօ Սարգիսեան» ծրագիրին համար 2002 տարեշրջանի դիմումնազիրները պատրաստ են եւ մասնակցելի փափաքողները կրնան դիմումներ ներկայացնել:

Ծրագիրը կոչուած է Հայ Դատի Յանձնախումբի երկարամեայ անդամ Լէօ Սարգիսեանի անունով: Վեց շաբթուան վրայ երկարող այս ծրագիրին մասնակցող ամերիկահայ երիտասարդ - երիտասարդուհիները կը ծանօթանան ամերիկեան քաղաքական վարչաձեւերին:

Ծրագիրը կոչուած է Հայ Դատի Յանձնախումբի երկարամեայ անդամ Լէօ Սարգիսեանի անունով: Վեց շաբթուան վրայ երկարող այս ծրագիրին մասնակցող ամերիկահայ երիտասարդ - երիտասարդուհիները կը ծանօթանան ամերիկեան քաղաքական վարչաձեւերին:

ՀԱՅԵՐԸ ՆԱԽԻՉԵՒԱՆԷՆ ՍԱՀՄԱՆԱՅԻՆ ՀՈՂԵՐ ԿԸ ԳՐԱԻՆ Կ'ԸՍԷ «ԱԶԱՏԼԻՔ»

«Ազատութիւն»-ի տեղեկութիւններուն համաձայն ըլլալով: Ան յայտնած է, որ հայկական ուժերը գրաւած են Սաղաթի Մեհտիօղլու շրջակայ տարածքները, ըստ որուն՝ հայկական ուժերը հողեր կը գրաւեն Նախիջևեանի սահմանային շրջաններուն մէջ:

«Ազատութիւն»-ի համաձայն, հայկական սահմանային ուժեր անցեալ Նոյեմբերին վերջերս թափանցած են Նախիջևեանի սահմանամերձ Սաղաթի շրջան եւ գրաւած են անոնց որբէջ դիմադրութեան հանդիպելու: «Գրաւուած դիրքը կը գտնուի Քարաղաչ գիւղին մօտ, որ սահմանակից է հայկական ինքնիշխանութեան: Այդ օրէն ի վեր Քարաղաչը մնայուն վտանգի ենթակայ է, եւ ընկալուածութիւնը սկսած է հեռանալ գիւղէն», ըսած է ան:

Քարաղաչի նաեւ գտնուած է, որ տեղական իշխանութիւնները անի կերպով կը վերաբերուին նախադասական շարժումներուն (նախամիջին Ազրբայճանի ժողովրդային ձախտ կուսակցութեան պատասխանատուներէն Ֆարիթ Քարաղաչին, որ Սաղաթի բնակիչ է): Քարաղաչի սահմանային շրջաններուն մէջ:

«Ազատութիւն»-ի տեղեկութիւններուն համաձայն ըլլալով: Ան յայտնած է, որ հայկական ուժերը գրաւած են Սաղաթի Մեհտիօղլու շրջակայ տարածքները, ըստ որուն՝ հայկական ուժերը հողեր կը գրաւեն Նախիջևեանի սահմանային շրջաններուն մէջ:

«ՀԱՅ - ԹՐԲԱԿԱՆ ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՅԱՆՁՆԱԿՈՂՈՎ» Ի ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ Կ'ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԻ ԻՐԵՆՑ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Ազատութիւն»-ի տեղեկութիւններուն համաձայն ըլլալով: Ան յայտնած է, որ հայկական ուժերը գրաւած են Սաղաթի Մեհտիօղլու շրջակայ տարածքները, ըստ որուն՝ հայկական ուժերը հողեր կը գրաւեն Նախիջևեանի սահմանային շրջաններուն մէջ:

Յանձնախումբի հայ անդամ, Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Ալեքսանտր Արզումանեան յանձնաժողովին իր եւ իր գործակիցներուն հետ խօսակցութիւնները կարգ մը անգամներուն հետ:

Յանձնախումբի հայ անդամ, Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Ալեքսանտր Արզումանեան յանձնաժողովին իր եւ իր գործակիցներուն հետ խօսակցութիւնները կարգ մը անգամներուն հետ:

ՅՈՂՈՒՄ 907Ի ԶՆՁՈՒՄՈՎ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ-ԱԶՐՊԷՅԱՆ ԿԱՊԵՐՈՒ ԲԱՐԵԼԱԻՈՒՄ

Ազրպէյճանի մէջ Միացեալ Նահանգներու պատերազմի Ռոս Ուիլսըն վերջերս զրոյցներ ունեցաւ «Կազբ 525», «Լիսո» եւ «Ենի Նուզիլ» թերթերու թղթակցներուն հետ եւ ըսեց, որ Սեպտեմբեր 11ի դէպքերէն ետք Յօղուած 907ի ջնջումը խորքին մէջ քաղաքական դրդապատճառներ ունի:

«Այնքան առաջ փորձած էինք ջնջել Յօղուած 907ը, սակայն ձախողած էինք, որովհետեւ չէինք կրցած համազօր կերպով փաստել, որ անոր ջնջումը անհրաժեշտ էր Միացեալ Նահանգներու շահերէն մեկնած», ըսաւ Ուիլսըն:

Պատուիրակը խօսեցաւ նաեւ Յօղուած 907ի ջնջումին ետք Ազրպէյճանին օժանդակելու Միացեալ Նահանգներու գնանագան ծրագիրներուն մասին: Ան ըսաւ, որ Միացեալ Նահանգները կը ծրագրեն Ազրպէյճանի անվտանգութեան եւ զինուորական մարմիններուն հետ գործակցել:

Ուիլսըն նշեց, որ Միացեալ Նահանգները արդէն իսկ կ'օժանդակեն Ազրպէյճանի սահմաններուն պաշտպանութեան եւ այս տարի պիտի կրկնապատկեն այս ծրագիրներուն իրենց ֆինանսաւորումը: «Օժանդակութեան ցանկին աւելցուցինք նաեւ օրինապահ մարմինները», աւելցուց ան: Պատուիրակին համաձայն, Ազրպէյճանի ազգային անվտանգութեան եւ ներքին գործոց նախարարութիւնները, ինչպէս նաեւ օրինապահ այլ մարմիններ օժանդակութեան ցանկին վրայ տեղ պիտի գրաւեն, ինչ որ կը նշանակէ, թէ էֆ. Պի. Շարքը՝ էջ 8

ԹՐԲԱԿԱՆ ՄԱՍՈՒԼԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ ԵՐԲ ՍԱՅԱԹ ՆՈՎԱՅԻ «ՔԱՄԱՆՉԱ»Ն ԿԸ ՎԵՐԱԾՈՒԻ ԹՐԲԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՐԳԻ...

Պոլսոյ «Մարմարա» օրաթերթը վերջերս անդրադարձաւ է թրքական մամուլին մէջ տեղ գտած ուշագրաւ յօդուածի մը, որուն հեղինակը՝ Օքթայ Էքիմճի, Թուրքիոյ ճարտարագէտներու գրասենեակին նախագահը, կը ձաղկէ թուրք ազգայնամոլ շրջանակները, որոնք հակահայ զգացումներ արտայայտող երգ մը կ'երգեն... Սայաթ Նովայի «Քամաճա» երգին եղանակով:

Էքիմճի յօդուածը լոյս տեսած է «Մուսուրիթ» թերթին մէջ, «Հակահայ իւլքիմիները թող գիտնան, որ Գարատեհըր հայերէնով կը ծփծփար» խորագիրով:

Իր հետաքրքրութեան համար յօդուածը կու տանք ամբողջութեամբ:

1940ական թուականներու ունեւորութեան տուրքը, որ այսօր գրեթէ բոլոր մտաւորականներուն եւ գրողներուն համար նիւթ դարձած է, ճամբայ բացառապէս թուրքերէն չէր հարուստացնուած մը եւս բանայ ցեղապաշտութեան վերաբերեալ բանավեճերով:

Միայն թէ «Սալքըմ Լանըմ» ժապաւէնին ցոլացող «Հայու նկատմամբ բարեկամութիւնը», որ Մէ. Հէ. Փեյրի երեսփոխան ԱՏՄՏ Չաքարը իր դիմացինները հայրենադաւուրեամբ ամբաստանելու չափ զայրացուցած է. անոր անձնական կեանքին մէջ ալ առկայ է: Նոյնիսկ այն պահերուն, երբ ան իր քաղաքական եւ գաղափարական կեանքին զգացական ու խանդավառ պոռթկումները կ'ապրի, այդ ապրումներուն մէջ շատ բան կը պարտի հայու նկատմամբ բարեկամութեան, որովհետեւ ցեղապաշտ բոլոր թուրքերուն նման, երեսփոխան ԱՏՄՏ Չաքարը ալ ո՞վ գիտէ քանի անգամ հանդիսութեան մէջ կամ արարողութեան մը ընթացքին սկսած է երգել «ազգայնապաշտական» այս երգը, որ կը սկսի «Զորփնըրտը Գարատէնիզ» բառերով:

Ի խորոց սրտէ եւ լրիւ ազգայնապաշտութեամբ երգուած այս երգին մէջ, ան արտասանել է ետք «Նայելով թրքական դրօշակին» բառերը, ո՞վ գիտէ ինչպիսի պոռթկումով մը արտասանած է նաեւ այս բառերը, որոնք զազաթնակէտին հացուցած են իր հակահայ զգացումները:

Թրքական հողերէ փչող հովերը Քեյփ սիրուն ողբումներ կը բերեն, կովկասեան բոլոր հողամասերը Ղուրպան ըլլալով բուրքից դրօշակին (Թրքերէնէ թարգմանուած):

Արդեօք ԱՏՄՏ Չաքարը եւ միւս բոլոր «իւլքիմի»ները գիտեն, որ թուրքական երգերը փայլալու է Միջին Ասիային առաջ ամբողջ կովկասեան աշխարհը թրքական դրօշակի մը տակ հաւաքելու կարօտ մը ցոլացնող այս երգը իրականութեան մէջ հայերէն երգէ մը թրքերէնի վերածուած է: Եւ անոնք կը տեսնեն արդեօք, թէ ինչպիսի հակասութեան մը մէջ են, երբ մէկ կողմէ հայերէն երգով մը այսքան կը խանդաւորուին, մէկ կողմէ ալ «Սալքըմ Լանըմ»ի պատճառով իրենց դիմացը ելողը կ'ամբաստանեն հայրենադաւուրեան յանցանքով:

«Զորփնըրտը Գարատէնիզ» երգը, որ մեր կարգ մը երաժշտական գիւրջերուն մէջ տեղ գրաւած է ազգերի յօրինող Իւզէյի Հաճալէյօղլուի անունով, նշանաւոր հայ աշուղ Սայաթ Նովայի քնարական մէկ երգն է իրականութեան մէջ:

Սայաթ Նովան, որ ո՛չ միայն Հայերուն, այլ ամբողջ կովկասի հասարակապ սիրելին է, հայերէն, վրացերէն ու ազրպէյճաներէն ըսուելով կամ լեզուներով երգած յօրինած է եւ անոնցմէ ոմանք միշտ ալ տեղ գրաւած են ազգերի արուեստագէտ Ռաշիտ Պեհլուպիլի երգացանկերուն մէջ, երբ ան յաճախակի կերպով Թուրքիա կու գար մինչեւ 1970ական թուականներ եւ համերգներ կը կատարէր Պոլսոյ եւ Անգարայի մէջ:

Անոնցմէ շատ նշանաւոր «Քամաճա» երգն է, որ ուրիշ բան չէ՝ եթէ ոչ «Զորփնըրտը Գարատէնիզ» երգը: Պեհլուպիլի իր կուռ եւ գեղեցիկ ձայնով կը յայտնէր, թէ «Հիմա ալ Սայաթ Նովային երգ մը պիտի երգէր» եւ կը սկսէր հայերէնով երգել «Քամաճա»: Երբ կը վերջացնէր, ամբողջ սրահը լեցնող ազգերին եւ ազգերի երաժշտութեան սիրահարները, նաեւ հայ ունկնդիրները, յոտնկայս կը ծափահարէին երկար վայրկեաններ:

Հիմա ալ նոյն երգը մենակատար Վաղարշակ Սահակեանի զգայուն ձայնով տեղ գրաւած է այն ձայներէն վրայ, որ «Ֆիտան» երաժշտական հաստատութեան կողմէ հրատարակուած է «Արմենիա» անունով տակ, եւ որուն վրայ Մուսաբէր Քեթեմճօղլուի կողմէ հայկական աւանդական երաժշտութեան նմուշներ հրատարակուած են:

Եթէ ԱՏՄՏ Չաքարը եւ միւս իւլքիմիները փափաքեն «Զորփնըրտը Գարատէնիզ» երգը երգել իր բնագրին ձեւով, այդ պարագային կրնան գնել վերոյիշեալ ձայներիցը եւ Սահակեանի հայերէն խօսքերուն «ընկերանալ» թրքերէն ըսուելով: Այս ձեւով իր հայերէն բնագրէն ստրկած կ'ըլլան այս երգը, զոր տարիներէ ի վեր կ'երգեն տարբեր հնչեղութեամբ եւ միշտ ալ հակահայ զգացումներու պոռթկումներով:

«ԱՉԳԱԿ»-Ի ՀԵՌԱՉԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ
«ԱՉԳԱԿ»-Ի հետ կապուելու համար հետեւյալով հետեւեալ թիւերուն. - 258526, 260115 եւ 241274:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՐԱԿԱՆ

ՄՐՏԻ ՏԱԳՆԱԳՐԷ ՄԸ ԵՏՔ ՄԿԱՆԸ Կ'ԱՃԻ

Կ'ԸՍԷ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ ԵՐ

Նորագոյն Հետազոտութիւնները ցոյց կու տան, որ սրտի մկանք որոշ չափով դարձեալ կ'աճի սրտի տագնապէ մը ետք: Յայտնաբերուած մը, որ կը հակասէ երկարատեանէ ի վեր գոյութիւն ունեցող տեսակէտին եւ կրնայ նոր մարտավարութեան մը յանգիլ, ինչ կը վերաբերի դարմանումներու:

արագացնելու համար: Յարգ տարածուած համոզումը այն եղած է, որ սրտի տագնապի մը պատճառով կորսուած հիւսկէնը «յաւերտեան» պէս կը կորսուի: Այժմ կայ փաստ մը, որ կրնանք փրկել սրտի մկանք եւ ասիկա ամէն ինչ կը փոխէ, ինչ կը վերաբերի սրտի հիւսկէնութեան մասին մեր կարծիքին», կ'ըսէ ամերիկեան Նորթուէսթըրն համալսարանի զօտիոսինքնը ինքն թոտ Ռոզընկարթ, որ սակայն չէ մասնակցած Հետազոտութեան: Հիմնուելով նոր յայտնաբերումին վրայ՝ Հետազոտողները արդէն իսկ կը փորձեն գտնել այն նիւթերը, որոնք կարող

քին թափ տալու համար: Այդ փորձարկումները շարքին է որոշ ծիրներու կամ ոսկրածուծէն առնուած համեմատաբար նախնական ընթացքներու սրկումը՝ թթուածինէ գրկուած սրտի հիւսկէնին մէջ, այն յոյսով, որ անիկա արեան երակներու աճը պիտի քաջալայելի:

Նիւ Եորքի Բժշկագիտական Քոլէջի մասնաճիւղներէն Փիերո Անվերսա, որ ձեռնարկած է նշեալ ուսումնասիրութեան, կ'ըսէ, թէ յառաջիկայ մարտահրաշքերը ռազմապատերազմը ընթացքով արդիւրը գտնելն է: Ան կը յայտնէ, որ նախնական տուեալներու համաձայն, մարդկային սրտին մէջ կան «սրէմ» ընթացքներու նման ընթացքներ, որոնք կրնան կարողութիւնը ունենալ սրտի տարբեր տեսակի ընթացքներու մերձակայնի եւ կազմել նոր եւ առողջ կերպով բանող սրտի մկանային հիւսկէն մը:

Անվերսա կը յայտնէ, որ եթէ կարելի ըլլայ փաստել նման ընթացքներու գոյութիւնը եւ մղել դաճումը, որ տեղափոխուին վնասուած հիւսկէնին շրջանը, կարելի կրնայ ըլլալ բարելաւել սրտի վնասուած մկանին դարմանումը:

Ուսումնասիրութիւնը կեդրոնացած է յատկապէս ընթացքներու ձեւեր վրայ եւ ոչ՝ անոնց աշխատանքին: Յարգ ուղղակի փաստ չկայ, թէ անոնք կը գործեն կամ իսկապէս մաս կը կարգ մեն ի վերջոյ գործող սրտի մը ընթացքները: Քանի մը գործարաններ, որոնք կարգին մորթի, լեարդի եւ արիւնը, բնածին կարողութիւնը ունին կարգ մը պայմաններու տակ բարդ կառուցներ եւ ընթացքներ խմբակներ փոխարինելու: Նորագոյն Հետազոտութիւններու համա-

ձայն, նոյնիսկ ուղեղը կը պարունակէ ընթացքներ, որոնք կրնան բազմապատկուիլ եւ ջղային հասուն ընթացքներու վերածուիլ:

ԾԻՆԵՐԸ ԳԵՐԱԿԱՏԱՐՄՐՏԻ ԿԱՆԻԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

Ծիները նոյնքան ուժեղ գերակատարութիւն մեծ նին սրտի կանխահաս հիւսկէնութիւններու, որքան՝ ապրելաձեւը, ըստ Ֆինլանտացի Հետազոտողներու: Քուրթիո համալսարանին ըժշկագիտութեան ընթացքներին նախագահը՝ Մարքոս Լաբաթո եւ անոր խմբակը գտած են, որ ժառանգուած տուեալներ, ինչպէս՝ Էմսիլիմ հորմոնի կապուած ծինային հարց մը, օգտակար են բացատրելու համար, թէ ինչո՞ւ կարգ մը ընտանիքներու անդամներ կանխահասօրէն սրտի հիւսկէնութիւնը կը դիմադրուեն, մինչ նման ապրելակերպ ունեցող այլ անձեր այդ հարցը չեն ունենար:

Հետազոտողները կ'ըսեն, թէ ընտանիքներու մէջ, որոնք անդամները սրտի հիւսկէնութիւնը պատճառող կենսոլորտային նոյն վտանգները կը դիմադրուեն, այն անդամները, որոնք սրտի կանխահաս հիւսկէնութեան կը տառապին, Էմսիլիմի դիմադրողական սեւտրոնի հարց ունեն:

Այս վերջինը, որ կրնայ յանգիլ թիւ 2 տեսակի շաքարախտի, ընտանիքներու մէջ ի յայտ եկող մէջնէն հասարակ հիւսկէնութիւններէն է եւ, ըստ Լաբաթոյի, կը հաստատուի ծիներու դե-

րակատարութիւնը՝ սրտի կանխահաս հիւսկէնութիւններու մէջ: Ըստ Ամերիկեան Սրտի Ընկերակցութեան, սրտի կանխահաս հիւսկէնութիւնը կը սահմանուի իբրեւ անձի մը սրտի տագնապէ մը կամ խցուած երակներէ տառապելու կացութիւնը՝ տղամարդոց պարագային 55 տարեկանէն եւ կիններու պարագային 65 տարեկանէն առաջ:

Լաբաթոյի ուսումնասիրութիւնը գտած է, որ սրտի հիւսկէնութիւնը կարելի չէ բացատրել միայն ապրելակերպով: «Վտանգ ներկայացնող աւանդական տուեալները սրտի հիւսկէնութիւններու 40էն 45 առ հարիւր կը բացատրեն, հետեւաբար զիտեմք, որ բան մը պակաս է», կ'ըսէ ան: Այս վերջինը մասամբ կը բացատրուի ուսումնասիրութեան արդիւնքներով, որոնք ցոյց կու տան, թէ ծիները միւս կէսին մէջ գլխաւոր դերակատարներն են:

Լաբաթո կը զգուշացնէ, որ թէեւ յայտնաբերումները ցոյց կու տան, թէ ծիները աւելի մեծ ազդեցութիւն ունին սրտի հիւսկէնութիւններու վրայ, քան ինչ որ կ'ենթադրուի նախապէս, սակայն ծիներու եւ շրջապատին ներկայացուցած վտանգներուն միջեւ կապն է, որ գլխաւորաբար կը ճշդ սրտի հիւսկէնութիւնը:

Նոյնիսկ եթէ ժառանգականութիւնը մեծ դեր ունի, վտանգաւոր նկատուող այլ տուեալներ պէտք չէ անտեսուիլ, կը յայտնէ ան: «Առողջ ապրելաձեւ մը անկողնաբարն է սրտի հիւսկէնութեան կանխարգիլման:

Նոյնիսկ ընտանիքներու մէջ, որոնք սրտի կանխահաս հիւսկէնութեան հարց կը դիմադրուեն», կ'ընդգծէ ան:

ՀԱՒԱՏԵՄՆԵՐԸ ԿՐՆԱՆ ՅԱՂԹԱՀԱՐԵԼ ՄՐՏԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ

Մարդիկ, որոնք լաւատես են, կրնան անգիտակցօրէն յաղթահարել սրտի հիւսկէնութիւնը, ըստ Հետազոտողներու:

Սրտի հիւսկէնութեան ընտանեկան պատմութիւն ունեցող շուրջ 600 հոգիի ուսումնասիրութիւնը ցոյց տուած է, որ լաւատես տրամադրութիւն ունեցողները 50 առ հարիւր նուազ հաւանականութիւն ունին սրտի տագնապ դիմադրուելու, քան՝ աւելի յոռետես, դանդաղող անձերը:

Ուսումնասիրութիւնը զլիսաւորած Տայէն Պեքըր հաւանական կը նկատէ, որ դրական կեցուածք որդեգրող մարդիկ սրտէսի կապուած աւելի փոքր համեմատութեամբ հորմոններ կ'արտադրեն, ինչ որ կ'օգնէ անոնց պաշտպանուելու սրտի հիւսկէնութեան:

Պեքըրի խմբակը ուսումնասիրած է 30էն 59 տարեկան 586 չափահասներ, որոնք սրտի հիւսկէնութեան ախտանշաններ չեն ունեցած, սակայն անոնց քոյրերն ու եղբայրները երիտասարդ տարիքին սրտի հիւսկէնութիւնը դիմադրուած են:

Անոնք մասնակցած են անձնաւորութիւնը ճշդող սովորական քննութեան մը: Քննուած են նաեւ անոնց արեան ճնշումը, շաքարի համեմատութիւնները, մարմնին իւղն ու քոլեսթերոլի համեմատութիւնները: Անոնց հարցուած է նաեւ, թէ կը ծխեն, շաքարախտ կամ սրտի հիւսկէնութիւնը պատճառող այլ հարցեր կը դիմադրուեն:

Հետազոտողները 586 հոգիին հետեւած են 5էն 12 տարի: Այդ ժամանակամիջոցին 70 հոգի (11,9 առ հարիւր) ունեցած է սրտի կապուած Հարցեր:

Մասնագէտները գտած են, որ լաւատես տրամադրութեամբ մարդիկ 50 առ հարիւրով միայն հաւանականութիւն ունեցած են սրտի հարց դիմադրուելու, բաղդատած՝ աւելի յոռետես անձերու:

Գրական մտածողութեան այս ուժը ի յայտ եկած է նոյնիսկ նկատի ունենալէ ետք վտանգ հանդիսացող աւանդական տուեալները, ինչպէս՝ քոլեսթերոլի բարձր համեմատութիւններ, ծխախոտի գործածութիւն եւ չափազանց զիրուցութիւն:

Պեքըր կ'ըսէ, որ Հետազոտողները կ'առաջադրեն ապագային ուսումնասիրել, թէ նման անձերու կեանքին մէջ հաճելի գործունէութիւն մտնելը ազդեցութիւն կրնայ ունենալ սրտի հիւսկէնութեան ռիսքը դիմադրուելու վրայ:

Անցեալ տարի Հետազոտողներ յայտնեցին, որ երգիծանքը սիրող մարդիկ նուազ հաւանականութիւն ունին կանխահասօրէն սրտի հիւսկէնութեան մահանալու:

ԱՌՈՂՋԱՌԹԵԱՆ ՆԱԽԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՍԹՐԵՄՆ ԿԱՍԵԱԼ

Վերջերս կատարուած Ֆինլանտական ուսումնասիրութիւնը մը կ'ըսէ, թէ «սրբեալ» դիմանալու անձի մը կարողութիւնը կրնայ օգնել բժիշկներու, որպէսզի նախատեսեն սրտի եւ երակներու հիւսկէնութիւններու կապուած անոնց «ռիսքը»: Աւելի քան 20 տարի առաջ Ֆինլանտական 5 համալսարաններու կողմէ սկսած ուսումնասիրութեան մը մասին նոր յայտնաբերումներ ցոյց տուած են, որ ընտանեկան դժուարին միջոցներով, զժգոհ ծնողներ եւ անձնաւորութիւն մը, որ դժուարօրէն կը դիմանայ «սրբեալ» ֆիզիքական հիւսկէնութեան հաւանականութիւնը կ'աւելցնեն:

3600 անձերու մասին կատարուած ֆիզիքական եւ հոգեբանական տուեալներ սրտի եւ երակներու հիւսկէնութիւններու կապող ուսումնասիրութիւնը իր տեսակին մէջ ամէնէն երկարատեւն է, կ'ըսէ Հելսինքիի համալսարանին հոգեբանութեան փրոֆեսօր Լէիսա Քելթիքանկաս - Եարվիկին:

«Անձի մը խանութեամբ կը ճշդ այն, ինչ որ սրբեալ կը նկատէ, եւ թէ ինչպէս կը հակադրուի կամ ֆիզիքական ինչպիսի՝ հակադրութիւններ ի յայտ կու գան սրբեալ ընթացքին», կ'ըսէ ան:

Մինչ սրբեալ երկար տեւելի ի վեր հիւսկէնութեան տուեալներէն մէկը, կը նկատուի, սրբեալ գաղափարը յստակ չէ եղած, դիտել կու տայ ան: Նախապէս խառնուածք սրտի եւ երակներու հիւսկէնութեան համար ռիսք չէր նկատուել, կ'աւելցնէ ան:

Բնածին խառնուածքը, այսինքն՝ այն ձեւեր, գործարկ կ'օգտագործեն հակադրութեան համար կացութիւններու, նաեւ կը բացատրէ, թէ ինչո՞ւ նոյն բաները մարտահրաշք են կարգ մը անձերու համար եւ ցաւ կը պատճառեն ուրիշներու եւ ինչո՞ւ սրբեալ պատճառով նոյն կացութիւններու մէջ կարգ մը անձեր կը հիւսկէնանան, իսկ ուրիշներ աւելի զօրաւոր կը դառնան:

Մասնագէտ կ'ըսէ, որ սրբեալ պատճառող միջոցներով մը մէջ մեծամասամբ սրբեալ դիւրին տառապող անձ մը սրտի եւ երակներու հիւսկէնութիւնը դիմադրուելու աւելի մեծ հաւանականութիւն ունի:

Տուեալներէն մէկը ընտանեկան միջոցներով մըն է, ուր երեխան զգացական զօրակցութիւն չէ ստացած, ուր ան չէ ընդունուած, եւ ուր երեխային համար ճշդուած թիրախները դժուար հասանելի եղած են:

Յաւելալ ռիսք է, երբ ծնողները իրենց կեանքէն դժգոհ են, օրինակ՝ աշխատող մայրեր, որոնք պաղ եւ անսիրտ յարաբերութիւններ կը մշակեն իրենց գաւակներուն հետ, եւ որոնք այս դժգոհութիւնը կը հասցնեն աւելի աշխատելով:

Կատարելապաշտութիւնը ռիսք - տուեալներէն մէկն է կիններու համար, սակայն հարց մը չէ տղամարդոց պարագային, կ'ըսէ գաղափարը:

Պատրաստեց՝ Ս. Ա. ՊՈՅԱԾԵԱՆ (Աղբրներ՝ «ՌՈՅՈՒՆԸ», «ՌԵՍՈՒՆԵՐԸ», «Պ. Պ. Ս.Պ.») ԵՐԵՎԱՆԻ ԺՈՂՈՎԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻՆ

ՎԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐՈՒ ԴԵՐԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՄՐՏԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Փաստեր, որ վարակումները կրնան մեծ դերակատարութիւն ունենալ սրտի հիւսկէնութեան մէջ, հաստատուած են Հետազոտողներու կողմէ:

Մինչ հաւանական է, որ ապրելակերպը եւ ծիները աւելի մեծ դերակատարութիւն ունենան մահացու հիւսկէնութեան մէջ, բազմաթիւ բժիշկներ ներկայիս կ'ընդունին, որ նաեւ՝ այլ տուեալներ դեր ունեն: Մասնաւորաբար կ'ենթադրուի, որ երկարատեւ վարակումներ կրնան ստեղծել անհրաժեշտ պայմանները՝ սրտի երակներուն համար, որոնք կը նեղանան եւ կը կարծրանան. գործընթաց մը, որ աքրոսկերոզ կը կոչուի: Այս ամտուան սկիզբը ամերիկեան «Սըրբիւլէյզըն» թերթին մէջ լոյս տեսած ուսումնասիրութեան մը արդիւնքները կ'ընեն, թէ ուղղակի կապ գտնուած է սրտի հիւսկէնութեան մահացու ծիններու հետ: Անոնք փորձած են արեան մէջ գտնել անհիւսկէնութեան միջոց:

նին բնական պաշտպանութիւնը որոշ հանգրուանի մը տարբեր մանրէներ եւ ժահրեր դիմադրուած է:

Ապա անոնք երեք տարի ետք ուսումնասիրած են հիւսկէնութեան վիճակը, գտնելու համար, թէ անոնցմէ քանի՞ հոգի գոյատեւած է: Մահուան համեմատութիւնը 3,1 առ հարիւր եղած է այն հիւսկէնութեան պարագային, որոնք քննութիւններուն արդիւնքները դրական եղած են միայն քանի մը ժահրերու եւ մանրէներու համար, 9,8 առ հարիւր: Չորս կամ հինգ ժահրի եւ մանրէի համար դրական արդիւնքներով հիւսկէնութեան եւ 15 առ հարիւր՝ վեցէն ութ ժահրերու եւ մանրէներու համար:

Տոքթ. Հանս Ռուփերթս կ'ըսէ, թէ խմբակը նշանակալից կապ մը գտած է վարակումներու թիւին եւ սրտի, վիզի եւ ոտքերու երակներուն մէջ աքրոսկերոզի տարողութեան միջեւ:

Այդ կապին պատճառը ամբողջովին յստակ չէ, սակայն շատ հաւանական է, որ կարգ մը վարակումներ կրնան բորբոքումներու դուռ բանալ մարմնին հիւսկէններուն մէջ:

Ասիկա կրնայ շատ երկար տեւել, մինչ մարմնին բնական պաշտպանութիւնը կը փորձէ բորբոքումին դէմ պայքարիլ:

Կարելի կը նկատուի, որ այդ բորբոքումը, երբ անիկա երակներուն պատերուն վրայ է, կրնայ աքրոսկերոզ պատճառել: Ամերիկացի բժիշկ տոքթ. Փոլ Ռիտքըր կ'ըսէ սակայն, թէ այդ կապը անպայմանօ-

րէն չի նշանակեր, թէ վարակումներ սրտի հիւսկէնութիւնը կը պատճառեն:

Անցեալ Նոյեմբերին շուշուական խմբակ մը յայտնած է, թէ մարմնին մէջ քիմիական նիւթի մը՝ ինթրոլուքին 6ի բարձր համեմատութիւններ, կրնան նախատեսել սրտի հիւսկէնութեան պատճառող մահերը:

Իսկ անցեալ Փետրուարին աւստրիական խմբակ մը կը նշէր, թէ մարդիկ, որոնք հետեւողականօրէն վարակումներ կը դիմադրուեն, կրնան նաեւ հակում ունենալ խցուած երակներու հարց դիմադրուելու:

Սակայն, թէեւ քանի մը ուսումնասիրութիւններ վարակումներ սրտի հիւսկէնութեան կապած են, որեւէ մէկը ցարդ ցոյց չէ տուած, որ անթիպիոթիք առնող մարդիկ սրտի հիւսկէնութեան նուազ վտանգ կը դիմադրուեն:

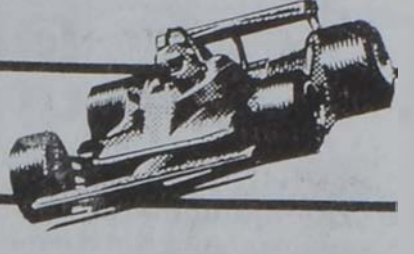
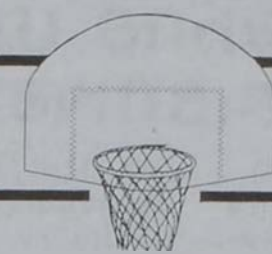
ԻՆՉՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՆԻԹԵՐԸ ԲԱԿԱՏԱՐՈՒՄՆԵՐԸ ՄԸ ՄՐՏԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԸ ԿԸ ՆՈՒԱԶԵՑՆԵ

Միայն բուսական նիւթերով սնանող անձեր կրնան սրտի հիւսկէնութեան եւ աղիքներու քաղցկեղի վտանգը նուազեցնել՝ բաղդատած միւս եւ ձուկ ուտողներու, բանջարեղէններու եւ պտուղներու մէջ գտնուող թթուի մը («սալի») պատճառով, կ'ըսեն սկզբնականները:

Մ Ա Ր Զ Ա Կ Ա Ն

ԱՇԽԱՐՀ

ՊԱՍԲԵԹՊՈԼ. ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՆՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՍՕՐ՝ ՊԼՈՒ ՍԹԱՐԶ - 3. Մ. Ը. Մ.

Լիբանանի պաշտպանի Ա. դասակարգի ախոյեանություն 16րդ հանգրուանին, այսօր Հ. Մ. Ը. Մ.ի աղջկանց ներկայացուցչական կապուց կր մրցի Պլու Սթարզի դեմ: Մրցումը տեղի կ'ունենայ Մարպական Աւանին մէջ, ժամը 19:00ին:

Նախորդ երեք հանդիպումները՝ երկու խումբերուն միջեւ, վերջ գտած են Հ. Մ. Ը. Մ.ի երեք յաղթանակներով: Հետեւաբար չորրորդ տեղի պիտի ունենայ այսօր, երբ Պլու Սթարզի դեմ տեղի ունենալիք մրցումին Հ. Մ. Ը. Մ.ի աղջկաները պիտի արձանագրեն եղանակի իրենց 9րդ յաղթանակը:

ՅԱՅՆԸՆ ԱՄԵՆ ՍՐՅՈՒՄԵՐ

Լիբանանի տղոց Ա. դասակարգի ֆայնլը սիթ մրցումներուն, Սաժէս եւ Շանվիլ արձանագրեցին իրենց երկրորդ յաղթողական յաղթանակը, մինչ Անդրանիկ եւ Սառաքա երկրորդ մրցումն ըլլալով պարտուեցան:

Իր կատարած առաջին մրցումին պարտութիւն մը կրելէ ետք, Անիպալ երկրորդին յաղթանակ մը արձանագրեց, մինչ Ճիշդ հակառակը պատանեցաւ Ռիատիի, որ իր արձանագրած առաջին յաղթանակէն ետք, երկրորդին պարտուեցաւ:

Ստորեւ՝ անցեալ շաբաթավերջի մրցումներուն արդիւնքները.

Սաժէս - Սառաքա	86 - 80
Անիպալ - Անդրանիկ	93 - 71
Շանվիլ - Ռիատի	101 - 82

● ՅԱՅՆԸՆ ԱՄԵՆ մրցումները կը շարունակին այսօր եւ վաղը, հետեւեալ յայտագիրին հիմամբ.

ԱՅՍՕՐ	ԺՄԱՐ	ԴԱՇՏ
Անիպալ - Սաժէս	21:45ին	Չաիլէ
Անդրանիկ - Շանվիլ	21:45ին	Անդրանիկ
Պիատի - Սառաքա	20:30ին	Ռիատի

ՍՐԷՍ ԵՒ ԿՈՒՆՐՏԻՈՒԱ ԿԱՆԱԿԱՅՈՒԵՑԱՆ

Իտալիոյ ֆուտպոլի ֆետերասիոնը անցեալ շաբաթ կախակայեց իտալոսոցի յետապահ Եսփ Սթեմը եւ սպանացի միջնապահ Եոսիփ Կուարտիոյան, որոնք խթանիչ դերեր գործածած էին: Սթեմ հինգ ամիւտ կախակայուեցաւ, իսկ Կուարտիոյան՝ չորս ամիւտով: Բացի այդ մէկէն, անոնք յիսուն հապարական ետեր տուգանքի ենթարկուեցան:

ԹԻՆԵՑԿԵ ՈՒՆԵՑԱԻ ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ԱՐԿԱԾ ՍԸ

Ֆրանսացի միջապային յառաջապահ Տալիտ Թրեպեկէ, անցեալ կիրակի օր ունեցաւ ինքնաշարժի արկած մը, սակայն ան անվնաս դուրս եկաւ այդ արկածէն, իր հետ գտնուող երեք անձերուն հետ: Ետմէն յետոյ Ֆրանսիոյ շրջանային շրջանային Սարք Իուլիանօ, ճիւղաւորու Չամպրոթթա, Էնյօ Մարքեւա եւ Թրեպեկէ, երբ կը վերադառնային Քիեւօ Վերոնայի դէմ տեղի ունեցած մրցումէն, ունեցան ինքնաշարժի արկած մը, կը յայտնէ «Կապեթթա Տելլօ Սիփո» օրաթերթը, երկուշաբթի օրուան իր թիւով: Ըստ օրաթերթին, անոնք իրենց արկածը ունեցան մայրուղիի մը վրայ, որուն ընթացքին երեք ինքնաշարժներ իրարու բախեցան:

ԿՈՒՆՐՏԻՈՒԱ ԴԱՍԱԴՈՐՈՒՄ ԱՍՍԱՍ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵ ՄՆԱԼ ԱՌԱՋԻՆ

Լիբանանի ֆուտպոլի ախոյեանություն 10րդ հանգրուանի մրցումներուն, Սաժէսի մարպիկ Մոհամետ Ասսաս կոյ մը նշանակելէ ետք, տասի բարձրացուց այս եղանակին իր նշանակած կոլեկտիւն թիւը եւ շարունակելով մնալ առաջին՝ կոլեկտորներու ընդհանուր դասաւորման մէջ: Ստորեւ՝ դասաւորումը
1.- Մոհամետ Ասսաս (Սաժէս) 10 կոլ
2.- Մահմուտ Մաժիտ (Շապապ Սահէլ) 8 կոլ
3.- Ռապիհ Օսման (Սալամ) 7 կոլ
4.- Վարդան Ղապարեան (Սաժէս), Էրոյ Մաքֆրլէն (Նրժմէ), Հասսան Իպրահիմ (Հ. Մ. Մ.), Տարիկնկաբճ (Պրժժ) եւ Եուսէֆ Ժաուհարի (Ահտ) 6ական կոլ
5.- Փիթր Պրոսպար (Անսար) եւ Մուսա Հըմէյ (Նրժմէ) 5ական կոլ
6.- Ապպա Աթուէ (Նրժմէ), Նըսրաթ Ժամալ (Թատամոն Սուր), Թոմի Ճիւրմէլի (Սաժէս), Ուոհաբ Տուէյի (Սալամ), Ալի Ուսէֆ (Սաֆա), Չահէր Այնտարի (Ալա Միլի Ալէ) եւ Սըլման Սալիհա (Սաֆա) 4ական կոլ:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՖՈՒՏՊՈԼԻ ԱՆՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՍՕՐ ԿԸ ՍԿՍԻ 23ՐԴ ԸԱՆԳՐՈՒՄԸ

Ֆրանսայի ֆուտպոլի ախոյեանություն 23րդ հանգրուանի բացման մրցումին, այսօր՝ Երեքշաբթի տեղի կ'ունենայ մէկ ճակատում, որուն ընթացքին Նանս կը հիւրընկալէ Լիոնը: Մնացեալ եօթ ճակատումները տեղի կ'ունենան վաղը:

Վերջերս Նանս բաւական բարելաւած է իր խաղարկութիւնը, մասնաւոր մարպիչ Անժէլ Մարքոսի ծանուցումէն ետք, որ փոխարինեց Ռեյնալտ Տէնուէն: Անիկա իր կատարած վերջին չորս մրցումներուն պարտութիւն չէ կրած եւ այժմ կը գրաւէ 14րդ դիրքը: Լիոն (2րդ), որ այժմ հինգ կէտով էտ կը մնայ պարագլուխի դիրքը գրաւող Լանսէն, դաշտ պիտի ներկայանայ առանց Սոնի Անտերսոնի. Քրիսթոֆ Տելմոյի եւ Ժերեմի Պրեշի (վիրաւոր):

Վաղը տեղի ունենալիք մրցումներուն կարեւորագոյն ճակատումներէն մէկը պիտի ըլլայ Մոնաքօ - Պորտօ հանդիպումը: Մոնաքօ 27 կէտով կը գրաւէ 10րդ դիրքը, իսկ Պորտօ 32 կէտով՝ 7րդ դիրքը:

Պարագլուխի դիրքը գրաւող Լանս, որ Սոնիի հիւրը պիտի ըլլայ (8րդ), պիտի փորձէ անպայման յաղթական վերադառնալ անոր դաշտէն, առիթ չտալու համար Լիոնի, որ իրեն ակտիւ մտնելով:

Մարսէյ, որ պիտի հիւրընկալէ Սըտանը, անպայման յաղթանակի մը պէտք ունի, մասնաւոր իր վերջին կրած ինը պարտութիւններէն ետք, Լիոնի (4 - 0) եւ Թրուայէն (1 - 0): Մարսէյէն դարձեալ պիտի բացակայի իւմբապետ Ֆրանսը Լըպէօֆ (վիրաւոր):

Փարիս Սէն Տերմէն (3րդ) քիչ մը հանգիստ մրցում մը ունի կատարելիք, երբ հիւրընկալի Նախալվերջին դիրքը գրաւող Լորիանը: Կապմէն պիտի բացակային Լիոնի Լեթիպի եւ Լորան Լըրուս (վիրաւոր):

Ստորեւ՝ 23րդ հանգրուանի մրցումներուն յայտագիրը.

Արսալաթա - Ֆիորենցիո	2 - 0
Եիեւո Վերոնա - Եուվենթուս	1 - 3
Լեչէ - Պրեշիա	1 - 3
Ա. Սէ. Միլան - Ուտինտէ	2 - 3
Փերուցիա - Վերոնա	3 - 1
Ա. Էս. Ռոմա - Փիաչենցա	2 - 0
Թորինօ - Լացիօ Ռոմա	1 - 0
Վենեցիա - Ինթեր Միլան	1 - 1
Փարմա - Պոլցինա	2 - 1

ԲԱԼՉԻՕ

ԻՆԹԵՐ ՄԻԼԱՆ ՆԱՀԱՆՉԵՑ 2ՐԴ ԴԻՐՔ

Իտալիոյ ֆուտպոլի ախոյեանություն (Բալչիօ) 20րդ հանգրուանի մրցումներուն, Ինթեր Միլան կորսնցուց պարագլուխի դիրքը 1 - 1 արդիւնքով Հասարուսթիւն մը արձանագրելէ ետք վերջին դիրքը գրաւող Վենեցիայի հետ: 70րդ վարկեանին Ֆիլիպօ Մանիերի փենալթիով նշանակեց Վենեցիայի կողմ: Ա. Կիսախաղին, Ինթեր 1 - 0 արդիւնքով յառաջացած էր, շնորհիւ Քրիսթիան Վիերիի նշանակած կոլին (28րդ):

Ա. Էս. Ռոմա իր գաշտին վրայ 2 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք Փիաչենցան, գրաւեց ընդհանուր դասաւորման պարագլուխի դիրքը, մէկ կէտով գերազանցելով Ինթերը: Ասուէթօ (15րդ) եւ Կապրիէլ Պաթրիսթուս (77րդ) նշանակեցին յաղթական կազմին կողմը:

Ա. Սէ. Միլան, իր գաշտին՝ «Ան Սիթօ»ի մէջ 3 - 2 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց Ուտինտէէն, 40 հազար համակիրներու ներկայութեան: Միլանոյի կազմը Ա. Կիսախաղին նշանակեց երկու կոլ, շնորհիւ Անտրէյ Շեվչենքոյի (5րդ՝ փենալթիով) եւ Սերժիոյի (13րդ): Հիւր կազմին կողմը նշանակեցին Ռոպիթօ Մուցի (33րդ), Ժենարո Մաբրալաթօ (53րդ) եւ Մաթիին Եորկընսըն (78րդ):

Եուվենթուս 3 - 1 արդիւնքով յաղթական վերադարձաւ Քիեւօ Վերոնայի դաշտէն Չիրօ Ֆերարա (18րդ), Ֆապիօ (48րդ՝ սխալմամբ իր բերդէն ներս) եւ Ալեսանտրօ Տէլ Փիերօ (72րդ՝ փենալթիով) նշանակեցին Եուվենթուսի կողմը:

Ստորեւ՝ 20րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները (նշենք, թէ Քիեւօ Վերոնա յետաձգուած մրցում մը ունի կատարելիք Լացիօ Ռոմայի դէմ):

Արսալաթա - Ֆիորենցիո	2 - 0
Եիեւո Վերոնա - Եուվենթուս	1 - 3
Լեչէ - Պրեշիա	1 - 3
Ա. Սէ. Միլան - Ուտինտէ	2 - 3
Փերուցիա - Վերոնա	3 - 1
Ա. Էս. Ռոմա - Փիաչենցա	2 - 0
Թորինօ - Լացիօ Ռոմա	1 - 0
Վենեցիա - Ինթեր Միլան	1 - 1
Փարմա - Պոլցինա	2 - 1

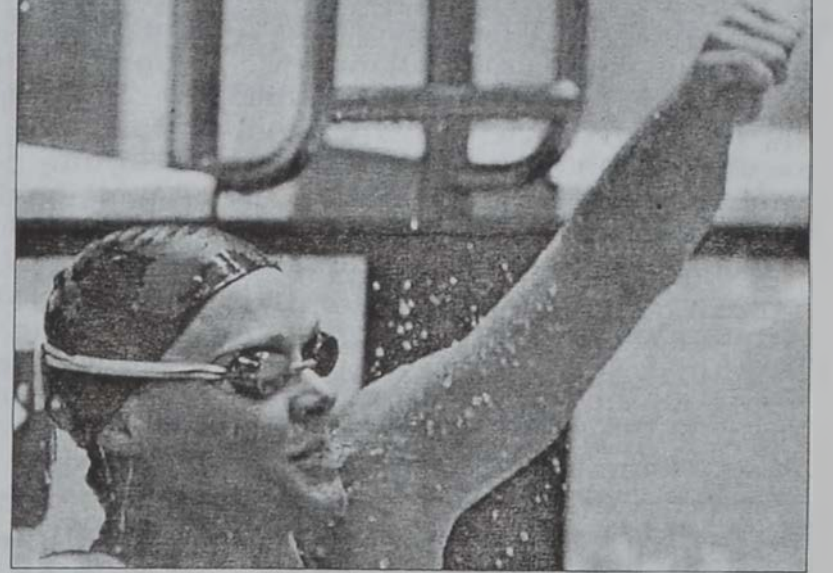
ԴԱՍԱԴՈՐՈՒՄ ԿԵՏ

1.- Ա. Էս. Ռոմա	43 (31 - 2)
2.- Ինթեր Միլան	42 (36 - 17)
3.- Եուվենթուս	40 (38 - 15)
4.- Եիեւո Վերոնա	33 (34 - 28)
5.- Ա. Սէ. Միլան	32 (29 - 22)

16.- Լեչէ	19 (20 - 29)
17.- Ֆիորենցիո	16 (21 - 40)
18.- Վենեցիա	11 (17 - 33)

ԼՈՂԱՐՇԱԲ. ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՆՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՑ ՆՈՐ ՄՐՅԱՆԻՇՆԵՐ՝ ՎԵՐՁԻՆ ՕՐԸ

Ջոյէ Պէյքըր

Անցեալ շաբաթավերջին Պերլինի մէջ (Գերմանիա) աւարտեցան լողարշաւի աշխարհի ախոյեանություն մրցումները՝ աշխարհի վեց նոր մրցանիշներով: Բրիտանացի Ջոյէ Պէյքըր եւ գերմանացի Թոմաս Ռուփրաթ յաջողեցան վերջին օրը երկուբական նոր մրցանիշներ հաստատել:

50 մետր կուրծքի լողին մէջ Պէյքըր հաստատեց նոր մրցանիշ մը, արձանագրելով՝ 30,31 երկվայրկեան արդիւնք մը: Նախկին մրցանիշն էր՝ 30,43, որ հաստատուած էր տակաւին շաբաթ մը առաջ:

50 մետր թիթեռնիկի լողի մրցումներուն Ռուփրաթ նոր մրցանիշ մը հաստատեց, արձանագրելով 50,10 երկվայրկեան արդիւնք մը, նախկին մրցանիշն էր՝ 50,26:

Ամերիկացի Էտ Մուրպ շաբթուան մը ընթացքին իր հինգերորդ մրցանիշը հաստատեց, երբ 200 մետր կուրծքի լողին մէջ արձանագրեց 2 վայրկեան 03,17 արդիւնք մը:

Աշխարհի ախոյեանություն մրցումներուն տղոց լաւագոյն լողորդը ընտրուելով, Մուրպ 50 հապար տուրալի գումար մը «գրպանելէ» բացի, շահեցաւ նաեւ «Վոլքսվայրն» տիպի վերջին նորոյ ինքնաշարժ մը:

Իսկ աղջկանց պարագային 50 հապար տուրալին տիրացողը եղաւ Մարթիա Մորավոլա (Սլովաքիա), որ վերջին օրը 100 մետր թիթեռնիկի լողի մրցումներուն հաստատեց նոր մրցանիշ մը, արձանագրելով 56,55 արդիւնք մը: Նախկին մրցանիշն էր՝ 56,56:

ՊԻՏԻ ՓՈՐՁԵՆՔ ՄԵՐ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Պորոգեց երկկողմանի յարաբերութիւններու զարգացման: Ան այցելութիւնը նկատեց «Ազրպէյճանի համար շատ կարեւոր»:

Ինչ կը վերաբերի Լեւոնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման, Ալիեւ նշեց, որ դիմած է Ռուսիոյ նախագահ Վլադիմիր Փուտինի խնդրելով, որ Ռուսիա լրացուցիչ միջոցներու դիմէ տագնապի լուծման հասնելու համար: «Ռուսիա կրնայ վճարական զեք խաղալ այս հարցին մէջ», յայտնած է Ալիեւ, Փուտինի հետ հանդիպումին ընթացքին, աւելցնելով, որ «Ազրպէյճանի հասարակութիւնը մեծ ակնկալութիւններ ունի Ռուսիայէն»: Ալիեւ զրական գնահատեց Մոսկուա իր այցելութիւնը, եւ յայտնեց, որ այցելութիւնը փորձ մըն էր ուսումնասիրական մակարդակի բարձրացնելու Ռուսիոյ եւ Ազրպէյճանի յարաբերութիւնները:

Իր այցելութեան վերջին օրը Ալիեւ նաեւ հանդիպում ունեցած է Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Իվոյ Իվանովի հետ: Հանդիպումին ընթացքին Ալիեւ նշած է, թէ Պաքոն կը հաստատայ, թէ Մոսկուա առանցքային դեր կրնայ ունենալ շրջանային հարցերու լուծման մէջ: Իվանով, իր կարգին, յայտնած է, թէ Լեւոնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման մէջ Մոսկուա ներգրուած կրնայ ունենալ, թէ՛ Միւնսթի խմբակի գործունէութեան ծրագրէն ներս եւ թէ՛ երկկողմանի յարաբերութիւններու միջոցով:

ՄՈՍԿՈՒՅԻ ԶԱՅՆ ԱՍԵՒ ԼՍԵԼԻ ԿԸ ԴԱՆԱՅ ՊԱՔՈՒ ՄԵՋ

Ռուսիոյ Տուստայի միջազգային հարցերու կոմիտէի փոխ նախագահ Կոնստանդին Ուսաչով անդրադառնալով Հայտարար Ալիեւի Մոսկուա այցելութեան եւ Վլադիմիր Փուտինի հետ Լեւոնային Ղարաբաղի հարցի քննարկման, յայտնած է, թէ Հարաւային Կովկասի մէջ Մոսկուայի դերակատարութեան շեշտաւորումը առիթ կու տայ անոր աւելի գործօն ձեւով աջակցիլ հակամարտութեան լուծման: «Մոսկուայի ձայնը լսելի էր Երեւանի մէջ, այժմ ան լսելի կը դառնայ նաեւ Պաքոնի մէջ», նշած է Ուսաչով, աւելցնելով, որ Լեւոնային Ղարաբաղի տագնապը սահմանափակ լուծում չունի: Կարելի է ենթադրել, ըսած է Ուսաչով, որ կողմերը կը բաւարարուին Լեւոնային Ղարաբաղի յատուկ կարգաւիճակի մասին Պաքոնի եւ Երեւանի համար ընդունելի համաձայնագրով մը:

